

วิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรก
ของลูกหนี้ค้างชำระ

**FACTORS AFFECTING LOAN REPAYMENT TO DEFAULT
REVOLVING FUND FOR LENDING TO FARMERS AND
POORS 2003 AS THE FIRST PRIORITY OF DEFAULT
DEBTORS**

นางสาวนารี แพทย์รังษี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2551

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร
และผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระ

Factors Affecting Loan Repayment to Default Revolving Fund for Lending to Farmers and Poors
2003 as the First Priority of Default Debtors

โดย

นางสาวนารี แพทย์รังษี

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)
พ.ศ. 2551

นารี แพทย์รังสี 2551: การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระค่าน้ำกองทุนหมุนเวียนเพื่อการ
กู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้ำชำระ ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและ
ทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ศานิต แก้วเอียน, วท.ม. 106 หน้า

การศึกษครั้งนี้เพื่ออธิบายสภาพทั่วไป ความคิดเห็นของลูกหนี้ที่มีต่อกองทุนหมุนเวียน และหาปัจจัย
ที่ส่งผลต่อการเลือกชำระค่าน้ำกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรกของ
ลูกหนี้ที่ค้ำชำระ โดยการสัมภาษณ์ลูกหนี้ค้ำชำระ จำนวน 1,364 ราย ใน 5 จังหวัด ดังนี้ นครราชสีมาขอนแก่น
ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และบุรีรัมย์

จากการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีหนี้แหล่งอื่นนอกจากกองทุนหมุนเวียน ซึ่งหนี้แหล่งอื่นส่วนใหญ่
เป็นหนี้ในระบบ และลูกหนี้ส่วนใหญ่เห็นว่าสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องจัดหาให้แ
เกษตรกรและผู้ยากจน แต่ลูกหนี้ไม่ต้องการขายที่ดินอันเป็นหลักประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน โดยลูกหนี้ส่วน
ใหญ่มีความไม่แน่ใจในการชำระหนี้งวดถัดไป

ความคิดเห็นของลูกหนี้ส่วนใหญ่พบว่าเลือกชำระค่าน้ำกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก โดยให้เหตุผลว่
กลัวที่จะต้องสูญเสียที่ดินที่ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระค
กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก โดยวิธี Logistic Regression พบว่าปัจจัยสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อ
รายได้ทั้งหมด ปัจจัยจำนวนหนี้แหล่งอื่น ปัจจัยความถี่ในการติดตามหนี้ของผู้อำนวยการสินเชื่อ และปัจจัยระยะเวลา
สินเชื่อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระค่าน้ำกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

ข้อเสนอแนะในการศึกษครั้งนี้สำหรับกองทุนหมุนเวียนควรสนับสนุนให้ลูกหนี้มีอาชีพเสริมเพื่อ
เพิ่มรายได้จากนอกภาคเกษตร มีความรอบคอบในการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีภาระหนี้และมีมาตรการเพื่อสร้าง
แรงจูงใจให้ลูกหนี้ชำระค่าน้ำให้ตรงเวลา ในส่วนของเจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อแม้ลูกหนี้จะไม่ผิดนัดชำระหนี้
แต่ควรมีการติดตาม เชื่อมลูกหนี้อย่างสม่ำเสมอ

Naree Patrangri 2008: Factors Affecting Loan Repayment to Default Revolving Fund for Lending to Farmers and Poors 2003 as the First Priority of Default. Master of Science (Agricultural Economics), Major Field: Agricultural Economics, Department of Agricultural and Resource Economics. Thesis Advisor: Associate Professor Sanit Kao-ian, MS. 106 pages.

The objective of this study was to explain default debtors in general and their opinions about the Revolving Fund, as well as to know the factors affecting loan repayment to default debtors as the first priority for lending to farmers and poors in 2003, by interviewing 1,364 default debtors in 5 provinces: Nakhon Rachasima, Khon Kaen, Roi Ed, Surin and Buri Rum.

The study shows that debt characteristics of most of the debtors of the Revolving Fund have other debts , other legal debt sources.

Most of the debtors have the opinion that it is the governments responsibility to give credit to farmer and poors from the Revolving Fund. The fact that the debtors do not have to sell the land used as debt pledg makes the debtors hesitate to pay their debt.

The study shows that most debtors choose to pay the Revolving Fund first priority because they wan to redeem their land. According to factor analysis affecting to loan repayment for first priority revolving fund by Logistic Regression method shows that proportion of value income in agriculture segment to annual net income amount of other debts, frequency of pay attention and period of credit effects result to decision for first priority revolving fund in reversed direction.

The suggestions after this study for revolving fund are that the government should support employment development to gain income for debtors, as well as carefully provide credit to debtors that have many debts. Credit officers should frequently follow up and pay attention even if the debtor rarely pay his debts.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานและบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ผู้มีส่วนร่วมตรวจสอบ ชี้แนะ และแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ อันได้แก่ รศ.ศานิต เก้าเอี้ยน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและแนวคิดในการใช้ชีวิตในสังคม ร่วมด้วย ผศ.ดร.วิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.อรชส นกสินธุวงศ์ ประธานการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย และรศ.ดร.สุพจน์ จุนอนันตธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งของวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์ในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สำนักช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนทุกท่านที่เสียสละเวลา ให้ความร่วมมือแก่นักวิจัย เพื่อนๆ น้องๆ ช่วยเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพและให้การช่วยเหลือในแต่ละด้านตามแต่ที่ตนถนัด ขอขอบคุณ คุณโชคชัย หลาบหนองแสง สำหรับน้ำใจอันดีที่บริสุทธิ์ เพื่อช่วยเหลือในทุกครั้งที่ต้องการ โดยปราศจากเงื่อนไขใดๆ

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ นายนิ - นางทุเรียน แพทย์รังษี ผู้ให้ที่ประเสริฐสุดของลูก ให้กำเนิด ให้ความรัก ให้การเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ ให้การอบรมสั่งสอนให้กำลังใจ เคียงข้างลูกในยามที่ท้อแท้เหน็ดเหนื่อย ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิต และให้โอกาสทางการศึกษาที่ดีที่สุดแก่ลูกตลอดมา

นารี แพทย์รังษี

เมษายน 2551

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตการวิจัย	5
วิธีการศึกษา	5
การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
แนวความคิด ทฤษฎี	8
ทฤษฎีการตัดสินใจ	8
แนวคิดเรื่องแบบจำลองสมการถดถอยแบบโลจิสติก(Logistic Regression)	12
แบบจำลองความน่าจะเป็นในการชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก	13
สมมติฐานของการศึกษา	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	16
งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้สินเชื่อ	16
งานวิจัยเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรและการค้างชำระหนี้สินเกษตร	19
บทที่ 3 สภาพทั่วไป และความคิดเห็นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน	21
สภาพทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน	21
การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน	25
รายได้และรายจ่ายที่เป็นเงินสดของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
มูลค่าทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ยของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน	28
การก่อหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน	30
ความคิดเห็นของลูกหนี้ที่มีต่อกองทุนหมุนเวียน	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	45
การวิเคราะห์ด้วยวิธี Logistic Regression	46
ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก	50
การวิเคราะห์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)	51
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	55
สรุป	55
ข้อเสนอแนะ	58
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	60
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก สภาพทั่วไปของกองทุนหมุนเวียน	63
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	87
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์จากคอมพิวเตอร์	103
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนเงินกู้และผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จำแนกตามภาค	3
2	จำนวนลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติ จำนวนลูกหนี้สถานะปกติและจำนวนลูกหนี้ สถานะค้างชำระในจังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และ บุรีรัมย์ พ.ศ. 2549	3
3	เพศของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	22
4	ช่วงอายุของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	22
5	ระดับการศึกษาของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	23
6	การประกอบอาชีพของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	24
7	การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	25
8	รายได้และรายจ่าย ทั้งในและนอกภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุน หมุนเวียนปี 2549	26
9	รายได้และรายจ่าย จากภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	27
10	รายได้และรายจ่าย นอกภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	28

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แหล่งรายได้นอกภาคการเกษตรของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	29
12	ทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ยของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	30
13	การมีหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	31
14	มูลค่าหนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	32
15	ลักษณะแหล่งหนี้อื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	33
16	จำนวนหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	34
17	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนว่าหน้าที่ของรัฐบาลที่ควร ให้แก่ลูกหนี้ ปี 2549	35
18	ความประสงค์จะขายที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	36
19	สาเหตุการค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	37
20	การตรวจเยี่ยมลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ ปี 2549	39
21	แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549	40
22	การคาดการณ์ความสามารถในการชำระหนี้งวดถัดไปของลูกหนี้กองทุน หมุนเวียน ปี 2549	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	การเลือกชำระค่านี้อกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ปี 2549	42
24	เหตุผลในการชำระค่านี้อกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ปี 2549	43
25	การประมาณค่าของแบบจำลองโลจิส	49

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่มีมานานและเป็นปัญหาใหญ่ของไทย สาเหตุหนึ่งมาจากการที่เกษตรกรและผู้ยากจนประสบปัญหาเรื่องหนี้ค้ำชำระทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งมีที่ดินอันเป็นที่อาศัยและ/หรือที่ทำกินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เป็นเหตุให้ต้องสูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเองแก่นายทุนหรือบุคคลอื่น ส่งผลให้ไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมและไปสู่ปัญหาอื่นๆ ของชาติ เช่น การอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าไปในเมืองหรือบุงกุกที่ดินของรัฐ และปัญหาการปกครอง เป็นต้น ดังนั้น รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาหนี้สินขึ้นมาหลายคณะและหลายระดับ โดยเฉพาะสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ถูกผลักดันให้เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรและผู้ยากจนโดยมีส่วนงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเสริม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ในปี พ.ศ. 2526 โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ ในปี พ.ศ. 2528 มีการกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ยากจน พ.ศ. 2528 การดำเนินงานได้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบที่มีลักษณะไม่เป็นธรรมและสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจนเป็นหลัก ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอีกกองทุนหนึ่ง โดยได้ปรับปรุงกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ.2528 เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจน และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินของกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรผู้ยากจน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้มอบอำนาจให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้ดำเนินการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน การดำเนินงานยังคงมุ่งเน้นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนที่มีปัญหาความ

เดือดร้อนจากการเป็นหนี้ซึ่งเจ้าหนี้มิได้เป็นสถาบันการเงินหรือสถาบันของเกษตรกร เพื่อมิให้เกษตรกรที่ยากจนนั้นต้องสูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินอันเป็นที่อยู่อาศัย หรือที่ทำการเกษตรให้แก่เจ้าหนี้ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยรัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และให้โอนงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งสังกัดสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี มาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการปรับโครงสร้าง คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนใหม่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนเดิม โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ปี 2546 เห็นชอบให้รวมเงินทุนและกองทุนหมุนเวียนเป็นแหล่งทุนเดียว โดยมีชื่อใหม่ว่า “กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน” (ภาคผนวก ก) และได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546

จากข้อมูลการดำเนินงานของกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการเดือนตุลาคม พ.ศ. 2536 จนถึง มิถุนายน 2549 พบว่า เกษตรกรและผู้ยากจนได้รับการอนุมัติเงินกู้จากกองทุนหมุนเวียน รวมทั้งสิ้น 18,856 ราย จำนวนเงิน 2,415.36 ล้านบาท จำนวนที่ดินที่ไถ่ถอน พื้นที่ 199.32 พันไร่ เมื่อพิจารณาข้อมูลจำนวนเงินกู้และผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จำแนกตามภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับจำนวนเงินกู้และมีจำนวนผู้ที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้มากที่สุด โดยมีผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้มากถึง 11,699 ราย เป็นเงินจำนวน 1,300.55 ล้านบาท รองลงมาคือภาคเหนือ ซึ่งมีผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้มากถึง 3,452 ราย เป็นเงินจำนวน 439.35 ล้านบาท ส่วนภาคใต้เป็นภาคที่ได้รับจำนวนเงินกู้และมีจำนวนผู้ที่ได้รับการอนุมัติเงินกุน้อยที่สุดคือมีผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ 1,053 ราย เป็นเงินจำนวน 136.45 ล้านบาท เท่านั้น (ตารางที่ 1) นั่นก็หมายความว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ครึ่งหนึ่งของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนทั้งหมดโดยประมาณ

จากข้อมูลการชำระหนี้ พบว่า กองทุนหมุนเวียนได้รับการคืนหนี้ถึงกำหนดชำระค่อนข้างต่ำ โดยในปีบัญชี 2548 มีหนี้ถึงกำหนดชำระ จำนวน 124.20 ล้านบาท แต่กองทุนหมุนเวียนได้รับชำระหนี้คืนเพียง 16.05 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.92 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ (สำนักงานแผนและโครงการพิเศษ, 2548) เมื่อพิจารณาถึงภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นภาคที่มี

ตารางที่ 1 จำนวนเงินกู้และผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 จำแนกตามภาค

ภาค	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงินกู้ (ล้านบาท)
เหนือ	3,452	439.35
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11,699	1,300.55
กลาง	1,890	434.89
ใต้	1,053	136.45
รวม	18,094	2,311.24

ที่มา: สำนักงานแผนและโครงการพิเศษ (2548)

จำนวนเงินกู้รวมมากที่สุด พบว่า ลูกหนี้ของกองทุนหมุนเวียน ใน 5 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และบุรีรัมย์ มีจำนวนถึงหนึ่งในสามของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดโดยประมาณ จากข้อมูลจำนวนลูกหนี้ได้รับอนุมัติ จำนวนลูกหนี้สถานะปกติ และจำนวนลูกหนี้สถานะค้างชำระ ในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ ในปีบัญชี 2549 พบว่า ผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้รวม 5 จังหวัด มี 4,038 ราย แบ่งเป็นลูกหนี้ค้างชำระ 2,708 ราย และลูกหนี้ปกติ 1,328 ราย ซึ่งลูกหนี้ค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 67.10 ของลูกหนี้ทั้งหมดใน 5 จังหวัดดังกล่าว (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนลูกหนี้ได้รับอนุมัติ จำนวนลูกหนี้สถานะปกติและจำนวนลูกหนี้สถานะค้างชำระ ในจังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และบุรีรัมย์ พ.ศ. 2549

จังหวัด	ลูกหนี้ค้างชำระ (ราย)	ลูกหนี้ปกติ (ราย)	ลูกหนี้ได้รับอนุมัติ (ราย)
นครราชสีมา	659	556	1,215
ขอนแก่น	844	252	1,096
ร้อยเอ็ด	548	152	700
สุรินทร์	408	214	622
บุรีรัมย์	249	154	403
รวม	2,708	1,328	4,036

ที่มา: สำนักงานแผนและโครงการพิเศษ (2549)

หากการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนยังคงดำเนินไปเช่นนี้ จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของกองทุนหมุนเวียน ที่อาจจะไม่มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอให้เกษตรกรและผู้ยากจน รายอื่นกู้ยืมต่อไปได้

จากปัญหาที่กล่าวมา สิ่งที่น่าสนใจก็คือลูกหนี้ค้างชำระที่มีมากถึงร้อยละ 67.10 ของลูกหนี้ ที่ได้รับอนุมัติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสินเชื่อของกองทุนหมุนเวียนอย่างไร และสาเหตุใดจึงไม่ สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ทันตามกำหนด จากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยของ สกนธ์ อภรณ์ (2547) ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 กรณีศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การที่ลูกหนี้มีหนี้ หลายแหล่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนได้ตาม กำหนด จึงเป็นเรื่องที่ควรใส่ใจว่าลูกหนี้ค้างชำระของกองทุนหมุนเวียน เมื่อต้องเลือกชำระคืนหนี้ แต่แต่ละแหล่งนั้นจะเลือกคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนก่อนที่อื่นๆหรือไม่อย่างไรและปัจจัยใดที่จะส่งผล ให้ลูกหนี้เลือกคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ดังนั้นจึงควรศึกษาเป็นอย่างยิ่งถึงปัจจัยที่ ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 เป็น ลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระ โดยเลือกทำการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และบุรีรัมย์ อันเนื่องมาจากมีความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อ เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและฟื้นฟูลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนให้มี ความสามารถและมีความตั้งใจชำระคืนเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป และความคิดเห็นที่มีต่อกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน ปี 2546 ของลูกหนี้ค้างชำระ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบถึงสภาพทั่วไป ความคิดเห็นและทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความเป็นไปได้ในการชำระคืนเงินกู้ได้ทันตามกำหนด และการกำหนดกลยุทธ์แก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของกองทุนหมุนเวียนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษา สภาพทั่วไปและความคิดเห็นต่อกองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ค้างชำระ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลูกหนี้ที่มีสถานภาพเป็นลูกหนี้ค้างชำระของกองทุนกองหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 ของ 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และบุรีรัมย์ โดยเป็นข้อมูลในปี 2549

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ได้ข้อมูลจากโครงการศึกษาการพัฒนาและฟื้นฟูอาชีพลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 ซึ่งมีการคัดเลือกตัวอย่างโดยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยจำแนกลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจนในพื้นที่ศึกษาตามสาขาและคัดเลือกสาขาที่มีจำนวนลูกหนี้มากที่สุด สัมภาษณ์เกษตรกรทุกรายที่ให้ความร่วมมือ ในสาขาที่ได้คัดเลือกมาเป็นพื้นที่ศึกษา ของ 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และบุรีรัมย์ ปี 2549

เนื่องจากการศึกษานี้ต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ดังนั้นจึงสุ่มเลือกแบบมีจุดมุ่งหมายหรือแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกตัวอย่างที่มีหนี้มากกว่าหนึ่งแหล่งมาทำการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

เพื่อสรุปวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นำข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บรวบรวมมาจัดเรียงเรียง เพื่อบรรยายและอธิบาย สภาพทั่วไปและความคิดเห็นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

เพื่อสรุปวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นำข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บรวบรวมมาศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลเลือกชำระค่านี้ออกทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระ ซึ่งประมาณค่าโดยใช้ Logistic Regression

นิยามศัพท์

การศึกษานี้ได้กำหนดความหมายของคำต่างๆที่ใช้เฉพาะในการศึกษาดังต่อไปนี้

กองทุนหมุนเวียน = กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน = ลูกหนี้ที่มีสถานะภาพค้างชำระของกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546

สถานะภาพค้างชำระ = ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ผู้ไม่ชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยถึงกำหนดเวลาชำระ หรือชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยถึงกำหนดเวลาชำระคืนไม่ครบถ้วน ในระหว่างปีทางบัญชีตามเวลาที่กำหนด

สป.กษ. = สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สปน. = สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ธ.ก.ส. = ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

กชก. = กรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน

อาชีพ = ลักษณะการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้หลักในครัวเรือน

การถือครองที่ดิน = การครอบครองที่ดินตามกฎหมาย ได้แก่ ของตนเอง ของคู่สมรส ของบิดา/มารดา และของญาติ

รายได้จากภาคเกษตรสุทธิ = ผลตอบแทนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรหักด้วยค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือน

รายได้นอกภาคการเกษตร = ผลตอบแทนที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรหักด้วยค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือน

ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค = ค่าใช้จ่ายทุกประเภทของครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ

หนี้แหล่งอื่น = สภาพการก่อหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีกับแหล่งอื่นนอกเหนือจากการก่อหนี้กับกองทุนหมุนเวียน

ความถี่ในการตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ = จำนวนครั้งในการพบปะกันระหว่างเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ (ร.ก.ส.) กับลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและส่วนงานวิจัย ซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้สินเชื่อและเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกรและการค้างชำระหนี้สินเกษตรกร

แนวความคิด ทฤษฎี

ทฤษฎีการตัดสินใจ

การตัดสินใจ เป็นการนำหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการการตัดสินใจเพื่อให้ ผู้ตัดสินใจมีโอกาสผิดพลาดน้อยลงหรือการตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น การตัดสินใจที่จะมีขึ้นภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถทำการประเมินได้ และใช้เกณฑ์หรือเครื่องมือดังกล่าวพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจอย่างไรก็ตาม การทำการตัดสินใจได้นำเอาความน่าจะเป็นเชิงจิตและแบบเงื่อนไขเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ทั้งนี้เพราะบุคคลต่างมีเหตุผลในการดำเนินธุรกิจของตนย่อมต้องการเลือกผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุด แต่ถ้ามีทางเลือกเพียงทางเดียว ปัญหาการตัดสินใจก็ไม่เกิดขึ้นเพราะถึงอย่างไรก็ต้องเลือกตามวิถีทางเดียวที่มีอยู่ นั่น ซึ่งจะไม่มีการเปรียบเทียบว่าผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดหรือไม่ แต่ถ้ามีวิธีให้ผลตอบแทนมากกว่าหนึ่งทางแล้ว ก็จะต้องมีการตัดสินใจเลือกทางหรือวิธีที่จะทำให้ได้ผลตอบแทนมากที่สุด ซึ่งการตัดสินใจเลือกดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่ยุ่ยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงได้พยายามหาสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดโดยสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจในที่นี้คือ หลักเกณฑ์และเครื่องมือต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีทางเลือกหลายทาง (Alternatives) ในแต่ละทางเลือกอาจจะอยู่ในรูปนโยบายในการปฏิบัติงานเทคนิค หรือขั้นตอนการดำเนินงาน การที่มีทางเลือกมาก ๆ ถ้าจะอาศัยดุลพินิจส่วนตัวทำการตัดสินใจนั้นอาจจะผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้น จึงต้องอาศัยเครื่องมือหรือเกณฑ์ต่างๆ เข้ามาช่วยในการตัดสินใจ เพราะยังมีหลักประกันได้ว่า ไม่ได้ตัดสินใจไปตามดุลพินิจส่วนตัว

2. ข้อมูลในปัจจุบันมีจำนวน เนื่องจากข้อมูลในปัจจุบันมีจำนวนมาก ถ้านำข้อมูลพินิจส่วนตัวมาใช้ในการตัดสินใจแล้ว โอกาสที่จะผิดพลาดมีมาก เพราะไม่อาจจะนำข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดนั้นมาพิจารณาได้ครบถ้วนสมบูรณ์

3. เพื่อลดความขัดแย้งลงเนื่องจากพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ถ้าไม่อาศัยหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือที่เหมือนกันทำการตัดสินใจแล้วก็จะทำการตัดสินใจแตกต่างกันออกไปซึ่งจะทำให้คนในองค์กรเกิดการขัดแย้งกันขึ้นในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกัน

4. เพื่อลดความเสี่ยง การตัดสินใจที่ปราศจากกฎเกณฑ์หรือเครื่องมือแล้ว โอกาสที่เสี่ยงต่อความผิดพลาดนั้นมีสูง แต่การตัดสินใจที่มีเครื่องมือเข้ามาช่วยแล้ว โอกาสของการตัดสินใจที่ผิดพลาดนั้นมีน้อยหรือไม่เลยก็เป็นไปได้

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การพิจารณาคัดเลือกทางเลือกทางเลือก ที่มีอยู่มากกว่าหนึ่งทางเลือก ในอันที่ให้มีการกระทำในลักษณะเฉพาะใด ๆ หรือหมายถึงการตกลงใจเลือกข้อยุติ ข้อขัดแย้ง ข้อถกเถียง เพื่อให้มีการกระทำไปในทางหนึ่งทางใดที่ได้มีการพิจารณาเลือกหรือตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว

ขั้นตอนการตัดสินใจ

กระบวนการในการตัดสินใจนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การระบุทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมด อันดับแรก ผู้ที่ทำการตัดสินใจจะต้องทำการระบุทางเลือก ในการตัดสินใจทั้งหมดที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 2 คัดคะแนนเหตุการณ์ในอนาคตทั้งหมดที่จะเป็นไปได้ ในขั้นนี้ ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องคัดคะแนนเหตุการณ์ทั้งหมด ซึ่งมีความเป็นไปได้จะเกิดขึ้นในอนาคต เหตุการณ์ทั้งหมดที่ระบุในขั้นตอนนี้ผู้ทำการตัดสินใจไม่สามารถที่จะเลือกได้ ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ หรือไม่

สามารถจะกำหนดได้ และเหตุการณ์ทั้งหมดที่ระบุนี้มีเพียงเหตุการณ์เดียวเท่านั้นที่จะเกิดขึ้นจริง ๆ เรียกเหตุการณ์ทั้งหมดนี้ว่า สภาวะการณ์นอกบังคับ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างตารางผลได้ในขั้นตอนนี้ผู้ทำการตัดสินใจต้องสร้างตารางผลได้ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของผลกำไร หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่เป็นผลลัพธ์จากทางเลือกต่างๆ ของแต่ละสภาวะการณ์นอกบังคับ

ประเภทของการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกภายใต้สภาวะการณ์นอกบังคับต่าง ๆ นั้น ผู้ทำการตัดสินใจจะตกอยู่ในสถานะที่แตกต่างกัน ในเรื่องข้อมูลข่าวสารของสภาวะการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงสามารถแบ่งประเภทของการตัดสินใจตามระดับข้อมูลที่มีต่อสภาวะการณ์นอกบังคับการที่ผู้ทำการตัดสินใจสามารถคาดคะเนสภาวะการณ์ทั้งหมดที่จะเป็นไปได้ในอนาคตนั้น เป็นเพียงระบุความเป็นไปได้ของสภาวะการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น ผู้ทำการตัดสินใจยังไม่ทราบด้วยความแน่นอนในอนาคตสภาวะการณ์จะเกิดขึ้นจริง ๆ และสภาวะการณ์นอกบังคับทั้งหมดนั้นก็ยังมีเพียงสภาวะการณ์เดียวเท่านั้นที่จะเกิดขึ้น นอกนั้นเป็นเพียงสภาวะการณ์ที่มีโอกาสเป็นไปได้ แต่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง สามารถแบ่งประเภทของการตัดสินใจ ดังต่อไปนี้

1. การตัดสินใจภายใต้ความแน่นอนเป็นการตัดสินใจที่ผู้ทำการตัดสินใจ อยู่ในสถานการณ์ที่ทราบด้วยความแน่นอนว่าสภาวะการณ์นอกบังคับใดจะเกิดขึ้น
2. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอนเป็นการตัดสินใจอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ทราบด้วยความไม่แน่นอนว่าสภาวะการณ์นอกบังคับใดจะเกิดขึ้นในอนาคต ทราบเพียงแต่ว่ามีสภาวะการณ์นอกบังคับใดบ้างมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น
3. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยงเป็นการตัดสินใจที่ผู้ทำการตัดสินใจอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ทราบด้วยความแน่นอนว่าสภาวะการณ์นอกบังคับใดจะเกิดขึ้นในอนาคต แต่มีข้อมูลเพียงพอในการคาดคะเน โอกาส ที่สภาวะการณ์นอกบังคับต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้ทำการตัดสินใจทำการตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์เช่นนี้ก็จะถือว่าเป็นการทำการตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง

เกณฑ์การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน

ในกรณีการตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอนนี้ ผู้ทำการตัดสินใจทราบว่าสถานการณ์นอกบังคับใดบ้างมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น

1. เกณฑ์มากที่สุด(Maximum Criterion) เกณฑ์การตัดสินใจแบบนี้ ถือเป็นเกณฑ์ของพวกมองโลกในแง่ดี ในการทำการตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์นี้ ผู้ทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกซึ่งได้ผลได้มากที่สุดซึ่งมากที่สุด จากบรรดาทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ทั้งหมด

2. เกณฑ์น้อยมากที่สุด (Maximin Criterion) เกณฑ์สำหรับการตัดสินใจแบบนี้ถือได้ว่าเป็นเกณฑ์ของพวกมองโลกในแง่ร้าย ในการทำการตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์นี้ ผู้ตัดสินใจจะตัดสินใจเลือกทางเลือกซึ่งให้ผลได้น้อยสุดซึ่งมากที่สุด จากบรรดาทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ทั้งหมด

3. เกณฑ์ค่าเสียโอกาสน้อยที่สุด (Minimax Regret Criterion) เกณฑ์การตัดสินใจแบบนี้มาจากแนวความคิดที่ว่า ในอนาคตผู้ทำการตัดสินใจจะเกิดความรู้สึกเสียใจ ผลได้ที่ควรจะได้รับ ถ้าทำการตัดสินใจผิดโดยเลือกทางเลือกซึ่งให้ผลได้ต่ำ

4. การใช้หลักของความเป็นจริง เกณฑ์การตัดสินใจแบบนี้ ใช้เกณฑ์ที่อยู่ในระหว่างเกณฑ์มากที่สุดกับเกณฑ์น้อยมากที่สุด หรือถือได้ว่าเป็นเกณฑ์ที่อยู่ระหว่างลัทธิมองโลกในแง่ดี (Optimiam) กับลัทธิมองโลกในแง่ร้าย (Pessimism) การตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจแบบนี้ จะเลือกทางเลือกที่มีมูลค่าของเกณฑ์การตัดสินใจมีค่าสูงสุด

5. เกณฑ์การตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขของความเสี่ยงในการตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขของความเสี่ยงนี้ นอกจากผู้ได้ทำการตัดสินใจจะทราบว่าในอนาคตมีสถานการณ์นอกบังคับใดบ้างมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น ผู้ทำการตัดสินใจยังมีข้อมูล ข่าวสาร พอเพียงที่จะคาดคะเนโอกาสที่สถานการณ์นอกบังคับต่าง ๆ เหล่านั้นว่าในอนาคตมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดได้อีกด้วย

6. เกณฑ์มูลค่าคาดหวัง เกณฑ์การตัดสินใจแบบนี้บางครั้งเรียกว่า เกณฑ์ของเบย์ในการทำ การตัดสินใจโดยเกณฑ์นี้ ผู้ทำการตัดสินใจจะทำการคำนวณมูลค่าคาดหวังของทุก ๆ ทางเลือก ซึ่ง

มูลค่าคาดหวังคือ มูลค่าของผลได้ถ่วงน้ำหนักด้วยความน่าจะเป็นของแต่ละสถานการณ์นอกบังคับต่าง ๆ จะเกิดขึ้นในอนาคต

7. เกณฑ์ความน่าจะเป็นมากที่สุด (The Maximum Likelihood Criterion) การใช้เกณฑ์การตัดสินใจแบบนี้ ผู้ทำการตัดสินใจจะทำการสร้างตารางเงื่อนไขและกำหนดความน่าจะเป็นให้แก่แต่ละสถานการณ์นอกบังคับตามข้อมูลที่มีอยู่ จากนั้นจะเลือกเฉพาะสถานการณ์นอกบังคับที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพียงสถานการณ์เดียวมาพิจารณาโดยสมมติว่าสถานการณ์นั้นจะเกิดขึ้น ขั้นสุดท้ายจะเลือกทางเลือกที่ให้กำไรเดียวมาพิจารณาโดยสมมติว่าสถานการณ์นั้นจะเกิดขึ้น ขั้นสุดท้ายจะเลือกทางเลือกที่ให้กำไรเงื่อนไขสูงสุด (วิจิตร ตันทสุทธิ์ และคณะ, 2520)

แนวคิดเรื่องแบบจำลองสมการถดถอยแบบโลจิสติก(Logistic Regression)

แบบจำลองโลจิส (Logit Model) เป็นแบบจำลองที่มีพื้นฐานมาจากความน่าจะเป็นสะสม (Cumulative Logistic Probability Function) แบบจำลองดังกล่าวแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรตามให้มาอยู่ในรูปของสมการต่อเนื่อง ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรอิสระกับค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรตาม (สมนีย์ อังกรแพพันธ์, 2548)

แบบจำลองสมการถดถอยแบบโลจิสติก มีรูปแบบโมเดลโลจิสต์ดังนี้

$$P_i = F(Z_i) = F(\alpha + \beta X_i) = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{1}{1 + e^{-(\alpha + \beta X)}} \quad (1)$$

ในการคำนวณตามโมเดลนี้ ถ้าทำการคูณทั้งสองข้างสมการด้วย $(1 + e^{-Z_i})$ จะได้

$$(1 + e^{-Z_i}) P_i = 1$$

หารทั้งสองข้างด้วย P_i

$$(1 + e^{-Z_i}) = \frac{1}{P_i}$$

$$\text{หรือ } e^{-Z_i} = \frac{1 - P_i}{P_i}$$

$$\text{หรือ } e^{Z_i} = \frac{P_i}{1 - P_i}$$

$$(\text{หา Log ทั้งสองข้าง}) \quad Z_i = \text{Log} \left\{ \frac{P_i}{1 - P_i} \right\}$$

$$\text{Log} \left\{ \frac{P_i}{1 - P_i} \right\} = Z_i = \alpha + \beta X_i$$

โดยกำหนดให้

e = ฐานของ Natural Log ซึ่งมีค่าโดยประมาณเท่ากับ 2.718

P_i = โอกาสความน่าจะเป็นของแต่ละบุคคลที่ตอบรับเหตุการณ์

X_i = ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดการเลือกของบุคคล

F = ฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสม

แบบจำลองความน่าจะเป็นในการเลือกชำระค่าน้ำกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระค่าน้ำกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ซึ่งสามารถแสดงปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความน่าจะเป็นดังนี้

$$P_{1st\ RPM} = F(Z_{1st\ RPM}) = \frac{1}{1 + e^{-Z_{1st\ RPM}}} \quad (2)$$

$$Z_{1st\ RPM} = \alpha + \beta_1 AGINC_TINC, \beta_2 COLL, \beta_3 NOD, \beta_4 FPFR, \beta_5 TOD, \beta_6 VOD, \beta_7 D1, \beta_8 D2(3)$$

โดยกำหนดให้

$P_{1st\ RPM}$	หมายถึง ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก				
เมื่อ	$P_{1st\ RPM} = 0$ หมายถึง ไม่เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก $P_{1st\ RPM} = 1$ หมายถึง เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก				
$Z_{1st\ RPM}$	หมายถึง ความน่าจะเป็นสะสมในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก				
AGINC_TINC	หมายถึง สัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (หน่วย)				
COLL	หมายถึง มูลค่าของที่ดินค้าประกันเงินกู้ (พันบาท)				
NOD	หมายถึง จำนวนหนี้แหล่งอื่น (แหล่ง)				
FPFR	หมายถึง การติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อต่อปี (ครั้งต่อปี)				
TOD	หมายถึง ระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียน (ปี)				
VOD	หมายถึง มูลค่าหนี้คงค้าง (พันบาท)				
D1	เป็นตัวแปรหุ่น โดยให้ <table> <tr> <td>การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง</td><td>= 1</td></tr> <tr> <td>การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของผู้อื่น</td><td>= 0</td></tr> </table>	การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง	= 1	การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของผู้อื่น	= 0
การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง	= 1				
การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของผู้อื่น	= 0				
D2	เป็นตัวแปรหุ่น โดยให้ <table> <tr> <td>ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.</td><td>= 1</td></tr> <tr> <td>ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนไม่เป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.</td><td>= 0</td></tr> </table>	ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.	= 1	ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนไม่เป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.	= 0
ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.	= 1				
ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนไม่เป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.	= 0				

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษามีสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกดังนี้

AGINC_TINC สัดส่วนรายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด แสดงถึงการพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรเมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน หากรายได้ครัวเรือนพึ่งพาจากภาคน้อยก็จะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูง

COLL มูลค่าของที่ดินค้ำประกันเงินกู้ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือหากที่ดินค้ำประกันเงินกู้มีมูลค่าสูงจะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูง

NOD จำนวนหนี้แหล่งอื่น คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือ หากจำนวนหนี้แหล่งอื่นมีน้อยจะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูง

FPFR จำนวนครั้งการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือ หากมีจำนวนครั้งการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อต่อปีบ่อยครั้งจะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูง

TOD ระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียน คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือ หากระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้มีเวลานาน ลูกหนี้อาจจะนั่งนอนใจคิดว่ายังมีเวลาไม่จำเป็นต้องเร่งชำระคืน ดังนั้นระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียนสั้น ส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูง

VOD มูลค่าหนี้คงค้าง คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือ หากมีมูลค่าหนี้คงค้างสูง อาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้ลูกหนี้คำนึงถึงภาระหนี้และเร่งชำระหนี้ ดังนั้นมีมูลค่าหนี้คงค้างมากจะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูง

D1 การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนของตนเอง คาดว่าถ้าหากลูกหนี้ใช้ที่ดินของตนเองค้ำประกันเงินกู้จะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

D2 ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. คาดว่าหากลูกหนี้ไม่เป็นลูกหนี้ของ ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสินเชื่อของกองทุนหมุนเวียนแล้ว เมื่อต้องตัดสินใจเลือกชำระหนี้จะส่งผลให้มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้สินเชื่อ

สุเนตรา บุญยาพิระภักดิ์ (2525) วิเคราะห์ความสามารถใช้คืนเงินกู้ของครัวเรือนชนบทในประเทศไทย โดยทำการศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสามารถใช้คืนเงินกู้ของครัวเรือน ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยแยกเป็น 2 แบบจำลองคือ แบบจำลองการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน และแบบจำลองการชำระหนี้นอกสถาบันการเงิน ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการชำระหนี้ของสถาบันการเงินปรากฏว่า ปริมาณสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความสามารถชำระหนี้ได้ดีที่สุด ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการชำระหนี้นอกสถาบันการเงินปรากฏว่า ภาระหนี้สินและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความสามารถชำระหนี้ได้ดีที่สุด ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ มูลค่าผลผลิตต่อไร่ ขนาดเนื้อที่ถือครอง และรายได้สุทธินอกการเกษตร

กัลยา ไทวิศิษฐ์ชัย (2535) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี โดยแบ่งกลุ่มเกษตรกร

ออกเป็น 4 กลุ่มตามสัดส่วนการชำระคืนร้อยละ 0-25, 26-50, 51-75 และมากกว่าร้อยละ 75 ผลการดำเนินงานของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการในรอบปีบัญชี 2533 ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้สุทธิรวมครัวเรือนละ 77,868 บาท ซึ่งเป็นรายได้สุทธิจากการเลี้ยงโคนม 41,688 บาท รายได้สุทธิจากการเกษตรอื่นๆ 16,156 บาท และรายได้สุทธินอกการเกษตร 20,023 บาท เกษตรกรมีเงินกู้ถึงกำหนดชำระตามโครงการเฉลี่ย 24,393 บาท แต่ชำระคืนได้เพียง 10,805 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.30 ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรใช้รายได้บางส่วนไปการบริโภคและชำระหนี้สินอื่นๆ ด้วย ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัดส่วนการชำระเงินคืนพบว่า รายได้สุทธิจากการเลี้ยงโคนมมีผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือรายได้สุทธิจากการเกษตรอื่นๆ และค่าใช้จ่ายในการบริโภค ตามลำดับ โดยการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการชำระเงินคืนสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยทั้ง 3 ประมวลร้อยละ 36.87 ($R^2 = 0.3687$)

กัมปนาท เพ็ญสุภา (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกหนี้ ธ.ก.ส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร พบว่า ในรอบปีบัญชี 2534 เกษตรกรชำระคืน ธ.ก.ส. ได้บางส่วนคิดเป็นร้อยละ 69.84 และไม่ได้ชำระคืนคิดเป็นร้อยละ 30.16 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินกู้ค้างชำระสูงสุด ได้แก่ ปริมาณเงินกู้ รองลงมา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ทรัพย์สินหมุนเวียน และรายได้เงินสดจากฟาร์ม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เท่ากับ 0.7600 0.3815 0.2531 และ 0.2311 ตามลำดับ ความสำเร็จในระดับสูง ส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ พบว่า รายได้จากการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการบริโภค และปริมาณเงินกู้ มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ

สุรเชษฐ์ พลชัย (2537) ทำการวิเคราะห์ผลการลงทุนและการชำระคืนสินเชื่อของเกษตรกรลูกหนี้ ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้และวิเคราะห์ความสามารถการชำระคืนเงินกู้โครงการของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 31 ครัวเรือน ใช้การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อนและการวิเคราะห์ทางการเงิน ในรอบปีบัญชี 2536 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระพบว่า รายได้เงินสดจากการเลี้ยงไหม รายได้เงินสดจากการเกษตรอื่นๆ รายได้เงินสดนอกการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค สัดส่วนของจำนวนคนในครัวเรือนฟาร์มต่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดที่ทำงาน หนี้สินอื่นๆ และปริมาณเงินกู้ มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินกู้ค้างชำระ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการชำระคืนสินเชื่อ

การเกษตร ณ ระดับฟาร์มได้ร้อยละ 89.02 ($R^2=0.8908$) สำหรับการวิเคราะห์ด้านการเงิน พิจารณามูลค่าปัจจุบัน (NPV) มีค่า 33,181.42 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (IRR) มีค่าร้อยละ 13.38 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (B/C) มีค่า 1.12 และผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้น (NBI) มีค่าร้อยละ 25.86 พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินมีความเป็นไปได้ในการลงทุน

สกนธ์ อภรณ์ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536: ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัด นครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า มีลูกหนี้ค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 69.40 ไม่มีหนี้ค้างชำระร้อยละ 30.60 และมีหนี้ค้างชำระโดยเฉลี่ยรายละ 42,244.62 บาท จำนวนงวดที่ค้างชำระเฉลี่ย 2.55 สาเหตุมีหนี้ค้างชำระกองทุนหมุนเวียนฯ เนื่องจากมีหนี้สินภายนอกคิดเป็นร้อยละ 34.70 มีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 25.37 ฝนแล้งคิดเป็นร้อยละ 23.51 ราคาผลผลิตตกต่ำคิดเป็นร้อยละ 9.33 และลูกหนี้จะเลือกชำระหนี้เพียงบางแห่งเท่านั้น โดยเหตุผลที่ใช้ในการเลือกชำระหนี้ คือ เจ้าหนี้เร่งรัดให้ชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 41.42 อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าแหล่งอื่นคิดเป็นร้อยละ 34.33 ชำระหนี้แล้วสามารถกู้ยืมใหม่ได้ร้อยละ 24.25 ซึ่งมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ จำนวนแรงงานในครอบครัว ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดการถือครองที่ดิน รายได้การเกษตรสุทธิ รายได้นอกการเกษตร ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน รายได้สุทธิของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้ และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การมีตำแหน่งในองค์กรต่างๆ การได้รับข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้ ส่วนระดับการศึกษา และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับลักษณะการชำระหนี้ของลูกหนี้ นอกจากนี้ ลูกหนี้มีความเห็นว่าควรปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมุนเวียนดังกล่าว เกี่ยวกับการคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ระยะเวลาที่กำหนดให้ชำระคืน ความรวดเร็วในการอนุมัติค่าขอ กู้ และขั้นตอนการยื่นคำร้องขอกู้เงิน

อัครเดช กุ่มสะดวง (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การประกอบอาชีพหลัก จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน รายได้การเกษตรสุทธิ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา การได้รับข่าวสารและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ทั้งนี้ เนื่องจากการตัดสินใจประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสภาพธรรมชาติที่จะเอื้ออำนวย และราคาผลผลิตในปีที่ผ่านมา ประกอบกับครัวเรือนของลูกหนี้ที่มีจำนวนแรงงานที่ใกล้เคียงกันมาก มี

ที่ดินถือครองเป็นของตนเอง กลุ่มสมรส บุตร เป็นส่วนใหญ่ และขนาดถือครองที่ดินค่อนข้างน้อย ทำให้รายได้เกษตรกรค่อนข้างน้อยตามไปด้วย รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมากทำให้ไม่มีเงินเหลือเพียงพอที่จะชำระหนี้ ตลอดจนการได้รับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารที่ไม่ตรงเป้าหมาย ทำให้ได้รับข้อมูลกองทุนหมุนเวียนฯ ไม่มาก และมีการติดต่อพบเจ้าหน้าที่กองทุนหมุนเวียนฯ ค่อนข้างน้อย ส่วนรายได้นอกภาคเกษตรมีความสัมพันธ์ต่อการชำระหนี้สินของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ทำให้ทราบว่าการประกอบอาชีพด้านการเกษตรของลูกหนี้มีปัญหา สำหรับหนี้ค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนเงิน 30,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.2 หนี้ค้างชำระน้อยกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.1 หนี้ค้างชำระ 50,001-80,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.3 หนี้ค้างชำระ 80,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.7

งานวิจัยเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกรและการค้างชำระหนี้สินเกษตรกร

อัมมาร สยามวาลา และคณะ (2534) ได้ศึกษาสินเชื่อในชนบทในประเทศไทย โดยศึกษาบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อการเกษตร โดยพิจารณาปัญหาด้านสินเชื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาการปล่อยสินเชื่อได้ต่ำกว่าเป้าหมาย (2) ปัญหาด้านการชำระหนี้สิน และ (3) ปัญหาการกระจุกตัวของสินเชื่อการเกษตร ในปัญหาด้านการชำระหนี้สินของเกษตรกร พบว่า การให้เงินยืมแก่เกษตรกรมีหนี้สูญต่อเงินให้กู้ยืมแก่เกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 19.2 ขณะที่หนี้สูญนอกภาคเกษตรมีเพียงร้อยละ 5.3 ทั้งนี้ เพราะธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหาลูกหนี้สินเชื่อเกษตรไม่จ่ายชำระหนี้ตามกำหนดทำให้ธนาคารต้องผ่อนปรนยืดระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป และมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ให้เป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจ การวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการอำนวยการสินเชื่อการเกษตรจากตัวเลขอัตราการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์เป็นสิ่งที่ยาก จึงใช้ตัวเลขจากจำนวนคดีฟ้องร้องและจำนวนหนี้ค้างชำระที่เกิดจากการฟ้องร้องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2529 พบว่า คดีฟ้องร้องและจำนวนเงินที่ค้างชำระจากการฟ้องร้องนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี พ.ศ. 2527-2528 จำนวนคดีฟ้องร้องเพิ่มขึ้น 5 เท่าตัวของปี พ.ศ. 2526 และจำนวนเงินที่ค้างชำระจากคดีฟ้องร้องก็เพิ่มขึ้นประมาณ 6 เท่า

สามารถ นิติ์เสมอ (2536) ได้ศึกษาสาเหตุที่เกษตรกรมีหนี้สินค้างชำระ โดยประมวลข้อมูลหนี้สินค้างชำระของเกษตรกรที่มีอยู่กับส่วนราชการ และ ธ.ก.ส. สามารถสรุปได้ดังนี้ (1) ปัญหาเกิดจากส่วนราชการ เช่น การเร่งรีบดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลขาดงบประมาณ

สนับสนุนในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น ขาดการประสานงานที่ดี มีการให้สินเชื่อซ้ำซ้อนหรือข้าราชการไม่
 สันทัดในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร (2) ปัญหาเกิดจากโครงการไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น
 สภาพพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ไม่เหมาะที่จะทำการเกษตร สินเชื่อที่จัดไว้ให้ไม่เพียงพอ ปัจจัย
 การผลิตที่จัดหามาให้ไม่เหมาะสม (3) ปัญหาเกิดจากเหตุสุดวิสัย เช่น ภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ หรือ
 ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำเกินกว่าความคาดหมาย (4) ปัญหาเกิดจากเหตุสุดวิสัยในตัวเกษตรกร
 เช่น ตาย วิกลจริต (5) ปัญหาเกิดจากความรู้ความเข้าใจของตัวเกษตรกรเอง เช่น การอธิบายให้ความ
 กระจ่างในสาระสำคัญของโครงการของเจ้าหน้าที่ที่ให้แก่เกษตรกร เช่น เกษตรกรเข้าใจ
 วัตถุประสงค์ของโครงการคลาดเคลื่อน โดยคิดว่าวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่ได้รับตาม
 โครงการเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ฟรีไม่ต้องชำระคืน และมีเกษตรกรเป็นจำนวนมากที่ใช้เงินกู้ผิด
 วัตถุประสงค์โดยจงใจบิดพลิ้ว

นิพนธ์ พัวพงกร, อัมมาร สยามวาลา และพัชนีบุญย์ เจริญผิว (2541) ได้ศึกษาตลาด
 การเงินในชนบทไทย 2539 เพื่อประเมินบริการด้านการเงินของ ธ.ก.ส. ซึ่งรวมทั้งบริการสินเชื่อ
 การเกษตร บริการสินเชื่อสำหรับโครงการพิเศษ พบว่า อาชีพเกษตรกรรวมมิได้เป็นอาชีพหลักที่นำ
 รายได้มาสู่ครัวเรือนของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เหมือนเช่นครั้งอดีตที่ผ่านมา ภาคเกษตรกรรมมีขนาด
 เล็กกลง ในการศึกษาบริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ถึงผลการดำเนินงานสินเชื่อโครงการตามนโยบาย
 รัฐบาลระหว่างปี 2530 – 2538 ซึ่งสถานการณ์หนี้ค้างชำระจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในชนบท
 (การสำรวจครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมาและน่าน เดือนเมษายน 2539) พบว่า ธ.ก.ส.
 มีการปล่อยสินเชื่ออย่างไม่เคร่งครัดมากนัก ซึ่งจะเห็นว่หนี้ตั้งแต่ปี 2524 เป็นต้นมา ปริมาณหนี้ค้าง
 ชำระเพิ่มขึ้นทุกปี หนี้ค้างชำระมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2536 กล่าวคือ เพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 39.81 จากปี
 ก่อน ณ วันสิ้นบัญชี 2538 หนี้ค้างชำระของเกษตรกรรายคนเมื่อวงเงินถึง 10,847 ล้านบาท หรือเพิ่ม
 ถึงร้อยละ 37.74 จากปี 2537 ซึ่งนับว่าสูงมากทีเดียว แต่ยังถือว่าสถานการณ์หนี้ค้างชำระยังอยู่ใน
 ภาวะปกติ

บทที่ 3

สภาพทั่วไปและความคิดเห็นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

สภาพทั่วไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงสภาพทั่วไปและความคิดเห็นของลูกหนี้ที่มีสถานะสภาพค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ดังนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนที่มีสถานะสภาพค้างชำระเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะเรียกว่า “ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน”

จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน จำนวนทั้งหมด 1,364 ราย ใน 5 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา 348 ราย ขอนแก่น 417 ราย ร้อยเอ็ด 303 ราย สุรินทร์ 201 ราย และบุรีรัมย์ 95 ราย ได้ทราบถึงสภาพทั่วไปดังนี้

1) เพศ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกันโดยในภาพรวมเป็นเพศหญิงมากกว่า คือ เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 53.08 ของลูกหนี้ทั้งหมด ยกเว้นจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีลูกหนี้เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงคือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 53.68 ของลูกหนี้ทั้งหมดของจังหวัดบุรีรัมย์ (ตารางที่ 3)

2) ระดับช่วงอายุ

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 40 – 59 ปี โดย คิดเป็นร้อยละ 55.50 ของลูกหนี้ทั้งหมด รองลงมาคือช่วงอายุ 60 – 79 ปี และ 20 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.58 และ 10.34 ของลูกหนี้ทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับช่วงอายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป นั้นพบในบางจังหวัดแต่ก็มีสัดส่วนน้อยมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 0.59 ของลูกหนี้ทั้งหมด (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 เพศของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

เพศ	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ชาย	154	184	151	100	51	640
	(44.25)	(44.12)	(49.83)	(49.75)	(53.68)	(46.92)
หญิง	194	233	152	101	44	724
	(55.75)	(55.88)	(50.17)	(50.25)	(46.32)	(53.08)
รวม	348	417	303	201	95	1364
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 4 ช่วงอายุของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ช่วงอายุ	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
อายุ 20 - 39 ปี	33	50	30	17	11	141
	(9.48)	(11.99)	(9.90)	(8.46)	(11.58)	(10.34)
อายุ 40 - 59 ปี	199	238	170	103	47	757
	(57.18)	(57.07)	(56.11)	(51.24)	(49.47)	(55.50)
อายุ 60 - 79 ปี	114	127	100	80	37	458
	(32.76)	(30.46)	(33.00)	(39.80)	(38.95)	(33.58)
ตั้งแต่ 80 ปี ขึ้นไป	2	2	3	1	0	8
	(0.57)	(0.48)	(0.99)	(0.50)	0	(0.59)
รวม	348	417	303	201	95	1364
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ระดับการศึกษา

ในภาพรวมของลูกหนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับภาคบังคับ โดยคิดเป็นร้อยละ 73.17 ของลูกหนี้ทั้งหมด ต่ำกว่าภาคบังคับคิดเป็นร้อยละ 8.50 แต่ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การศึกษาระดับต่ำกว่าภาคบังคับนั้นมีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง คือร้อยละ 20.11 ของลูกหนี้ในจังหวัด นครราชสีมา และยังพบว่าในทุกจังหวัดมีลูกหนี้ไม่ได้เรียนหนังสือ โดยคิดเป็นร้อยละ 2.27 ของ ลูกหนี้ทั้งหมด ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์มีสัดส่วนลูกหนี้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือมากที่สุด คือร้อยละ 7.37 ของ ลูกหนี้ในจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดที่มีสัดส่วนลูกหนี้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือน้อยที่สุดคือร้อยเอ็ด คือ ร้อยละ 0.33 ของลูกหนี้ในจังหวัดร้อยเอ็ด (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระดับการศึกษาของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ระดับการศึกษา	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6 (1.72)	5 (1.20)	1 (0.33)	12 (5.97)	7 (7.37)	31 (2.27)
ต่ำกว่าภาคบังคับ	70 (20.11)	11 (2.64)	12 (3.96)	17 (8.46)	6 (6.32)	116 (8.50)
ภาคบังคับ	232 (66.67)	329 (78.90)	223 (73.60)	142 (70.65)	72 (75.79)	998 (73.17)
มัธยมต้น	17 (4.89)	22 (5.28)	24 (7.92)	12 (5.97)	5 (5.26)	80 (5.87)
มัธยมปลาย	16 (4.60)	47 (11.27)	35 (11.55)	14 (6.97)	3 (3.16)	115 (8.43)
อุดมศึกษา	7 (2.01)	3 (0.72)	8 (2.64)	4 (2.00)	2 (2.11)	24 (1.76)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

4) การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพของลูกหนี้ในภาพรวมส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 49.85 ของลูกหนี้ทั้งหมด โดยในจังหวัดบุรีรัมย์มีสัดส่วนลูกหนี้การประกอบอาชีพทำนาสูงที่สุดคือ ร้อยละ 63.16 ของลูกหนี้ในจังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมอาชีพรองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 21.85 และ 11.29 ตามลำดับ ที่น่าสนใจคือในทุกจังหวัดพบลูกหนี้ที่ไม่มีอาชีพ โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ มีสัดส่วนลูกหนี้กลุ่มดังกล่าวมากที่สุด คือ ร้อยละ 4.21 ของลูกหนี้ในจังหวัดบุรีรัมย์ รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด และสุรินทร์ คิดเป็นร้อยละ 3.74 3.36 2.31 และ 1.00 ของลูกหนี้ในแต่ละจังหวัด ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การประกอบอาชีพของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

การประกอบอาชีพ	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ทำนา	161 (46.26)	191 (45.8)	150 (49.50)	118 (58.71)	60 (63.16)	680 (49.85)
ทำสวน/ทำไร่	44 (12.64)	41 (9.83)	19 (6.27)	6 (2.99)	1 (1.05)	111 (8.14)
ปศุสัตว์	9 (2.59)	15 (3.60)	11 (3.63)	6 (2.99)	1 (1.05)	42 (3.08)
รับจ้าง	84 (24.14)	94 (22.54)	60 (19.80)	41 (20.40)	19 (20.00)	298 (21.85)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	36 (10.34)	51 (12.23)	39 (12.87)	20 (9.95)	8 (8.42)	154 (11.29)
รับราชการ	1 (0.29)	11 (2.64)	17 (5.61)	8 (3.98)	2 (2.11)	39 (2.86)
ไม่มีอาชีพ	13 (3.74)	14 (3.36)	7 (2.31)	2 (1.00)	4 (4.21)	40 (2.93)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน

การถือครองที่ดินแปลงที่นำมาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นที่ดินของตนเองโดยในภาพรวม พบว่า ร้อยละ 78.15 เป็นที่ดินของตนเอง รองลงมา เป็นของบิดา/มารดา คู่สมรส และญาติอื่น ได้แก่ พี่ น้อง ลุง ป้า น้า และอา คิดเป็นร้อยละ 14.15 6.67 และ 1.03 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

รายได้และรายจ่ายที่เป็นเงินสดของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

ในภาพรวมรายได้เงินสดทั้งหมดรวมทั้งจากในและนอกภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือน คือ 106,049 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 40,307 บาท มีรายได้รวมสุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือน 65,742 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อครัวเรือน 61,486 บาท (ตารางที่ 8) ดังนั้นในภาพรวมจึงมีรายได้สุทธิหลังหักค่าอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อครัวเรือน 4,346 บาท ซึ่งมีรายละเอียด

ตารางที่ 7 การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

รายการ	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ตนเอง	286 (82.18)	317 (76.02)	232 (76.57)	149 (74.13)	82 (86.32)	1,066 (78.15)
บิดา/มารดา	34 (9.77)	75 (17.99)	42 (13.86)	34 (16.92)	8 (8.42)	193 (14.15)
คู่สมรส	27 (7.76)	22 (5.28)	25 (8.25)	14 (6.97)	3 (3.16)	91 (6.67)
ญาติ	1 (0.29)	3 (0.72)	4 (1.32)	4 (1.99)	2 (2.11)	14 (1.03)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1,364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 8 รายได้และรายจ่าย ทั้งในและนอกภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน
ปี 2549

(หน่วย: บาท/ครัวเรือน)

รายได้และรายจ่ายเฉลี่ย	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ตัวอย่าง (ราย)	348	417	303	201	95	1,364
รายได้	112,575	97,884	109,981	108,561	100,121	106,049
รายจ่าย	53,374	37,170	33,123	38,516	32,913	40,307
รายได้รวมสุทธิ	59,201	60,715	76,858	70,045	67,208	65,742
ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภค	63,345	56,068	65,828	66,217	54,666	61,486
รายได้สุทธิคงเหลือ	-3,962	4,647	11,247	3,828	12,542	4,346

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ความแตกต่างในแต่ละจังหวัดดังนี้ รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อครัวเรือนในเกือบทุกจังหวัดมีเกินหนึ่งแสนบาทยกเว้น จังหวัดขอนแก่นที่มี รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่ 97,884 บาท ด้านรายได้รวมสุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่าร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 76,858 บาท รองลงมาคือ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ขอนแก่นและนครราชสีมา โดยมีรายได้รวมสุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือน 70,045 67,208 60,715 และ 59,201 บาท ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายได้สุทธิคงเหลือต่อปีในแต่ละจังหวัดพบว่า บุรีรัมย์และร้อยเอ็ดเท่านั้น ที่มีมากกว่าหนึ่งหมื่นบาท คือ 12,542 และ 11,247 บาท ตามลำดับ รองลงมาคือ ขอนแก่นและสุรินทร์ คือ 4,647 และ 3,828 บาท ตามลำดับ ส่วนนครราชสีมา มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ต่อปีเฉลี่ยจำนวน 3,962 บาท (ตารางที่ 8) นั่นก็หมายความว่าลูกหนี้ที่มีรายได้สุทธิหลังหักค่าอุปโภคบริโภคเป็นลบ (มีรายจ่ายมากกว่ารายได้) เป็นที่น่าสนใจว่าถ้าหากรายได้ของลูกหนี้เป็นเช่นที่กล่าวมาแล้วนั้นลูกหนี้กลุ่มนี้จะสามารถชำระหนี้ได้อย่างไร จึงพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมถึงรายได้ของลูกหนี้ซึ่งประกอบไปด้วยรายได้สุทธิจากในภาคการเกษตรและรายได้สุทธิจากนอกภาคการเกษตร

ในภาพรวมรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากภาคการเกษตรมีค่าเป็นลบ คือมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ 218.53 บาท (ตารางที่ 9) ในรายจังหวัด สุรินทร์และบุรีรัมย์มีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากในภาคการเกษตรเป็นบวก คือ มีรายได้มากกว่ารายจ่าย 11,511.28 และ 1,140.72 บาท ตามลำดับ จังหวัดอื่นๆ มีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากภาคการเกษตรเป็นลบหรือมีรายจ่ายภาคเกษตรมากกว่ารายได้ภาคเกษตร

ตารางที่ 9 รายได้และรายจ่าย จากภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549
(หน่วย: บาทต่อครัวเรือน)

รายการ	ตัวอย่าง(ราย)	รายได้	รายจ่าย	รายได้สุทธิ
นครราชสีมา	348	21,924.21	25,988.11	-4,063.90
ขอนแก่น	417	21,836.33	24,631.00	-2,794.67
ร้อยเอ็ด	303	22,198.18	22,662.21	-464.03
สุรินทร์	201	36,919.84	25,408.57	11,511.28
บุรีรัมย์	95	21,924.05	20,783.34	1,140.72
รวม 5 จังหวัด	1,364	24,167.96	24,386.50	-218.53

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

เป็นที่สังเกตว่า รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากภาคการเกษตรในแต่ละจังหวัดนั้นมีค่าที่ค่อนข้างแตกต่างกันมากอาจจะเนื่องมาจากลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการทำการเกษตรของลูกหนี้ในแต่ละจังหวัดซึ่งมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ความสามารถที่จะก่อรายได้จากการเกษตรในแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกันด้วย และจากการที่จังหวัดสุรินทร์มี รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากในภาคการเกษตรที่ค่อนข้างสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ มากก็น่าจะเนื่องจากประกอบอาชีพทางการเกษตรของลูกหนี้ส่วนใหญ่คืออาชีพทำนา (ตารางที่ 6) ซึ่งจังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งปลูกข้าวพันธุ์ที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยและข้าวพันธุ์ดังกล่าวมีราคาสูง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากภาคการเกษตรของจังหวัดสุรินทร์มีค่าสูงก็เป็นได้ แม้ว่าในภาพรวมแล้วรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากภาคการเกษตรมีค่าเป็นลบ คือมีรายจ่ายภาคเกษตรมากกว่ารายได้จากภาคเกษตร แต่รายได้และรายจ่ายที่สำรวจเป็นเงินสดเท่านั้น ซึ่งอาชีพทำนาเป็นอาชีพที่สำคัญของลูกหนี้ที่เป็นเกษตรกร ถึงแม้ว่าจะทำนาแล้วไม่คุ้มกับรายได้เงินสดที่เกิดจากการขาย แต่ลูกหนี้ก็จะมีความมั่นใจได้ว่าจะมีข้าวกินอย่างแน่นอนและยังมีข้าวเปลือกเก็บไว้เพื่อเป็นเมล็ดพันธุ์ในฤดูถัดไปอีกด้วย ดังนั้นอาชีพทางการเกษตรก็ยังคงเป็นอาชีพที่ลูกหนี้ควรประกอบต่อไปแม้จะไม่ก่อให้เกิดรายได้เงินสดมากนักก็ตาม

ด้านรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากนอกภาคการเกษตรจะมาจาก การค้าขาย/บริการ เงินเดือน อุตสาหกรรมในครัวเรือน รับจ้างนอกภาคการเกษตร และเงินสดที่ได้จากลูก ญาติ หรือ

ผู้อื่นส่งมาให้ โดยในภาพรวมมีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 65,960.25 บาท (ตารางที่ 10) ในรายจังหวัด พบว่า ร้อยเอ็ดมีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงสุด คือ 77,321.93 บาท และ

ตารางที่ 10 รายได้และรายจ่าย นอกภาคเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: บาทต่อครัวเรือน)

รายการ	จำนวน ตัวอย่าง (ราย)	รายได้ นอกภาคเกษตร	รายจ่ายนอก ภาคเกษตร	รายได้นอก ภาคเกษตรสุทธิ
นครราชสีมา	348	90,650.86	27,386.02	63,264.85
ขอนแก่น	417	76,048.13	12,538.81	63,509.32
ร้อยเอ็ด	303	87,782.48	10,460.55	77,321.93
สุรินทร์	201	71,641.04	13,107.27	58,533.77
บุรีรัมย์	95	78,197.26	12,129.89	66,067.37
รวม 5 จังหวัด	1,364	81,880.68	15,920.43	65,960.25

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

นครราชสีมามีรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่ำสุด คือ 63,264.85 บาท (ตารางที่ 10) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดที่มาของรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากนอกภาคการเกษตร ก็จะพบว่ารายได้ส่วนใหญ่มาจากเงินสดที่ได้จากลูก ญาติ หรือผู้อื่นส่งมาให้คิดเป็นร้อยละ 32.95 ของมูลค่ารายได้จากนอกภาคการเกษตรทั้งหมด (ตารางที่ 11) ซึ่งแหล่งของรายได้ดังกล่าว เป็นรายได้ที่มาจากผู้อื่น มิได้พึ่งตนเองและมีความไม่แน่นอน

มูลค่าทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ยของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

ในภาพรวมลูกหนี้มีมูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 1,029,672 บาท ซึ่งร้อยละ 77.45 เป็นมูลค่าที่มาจากประเมินที่ดิน รองลงมาคือมาจากการประเมินบ้านและสิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นร้อยละ 11.44 ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด ส่วนอื่นเป็นมูลค่าที่ได้จากการประเมินยานพาหนะ เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร และทรัพย์สินอื่นๆ อันประกอบไปด้วยเครื่องมือเครื่องใช้อำนวยความสะดวกในครัวเรือน อุปกรณ์สื่อสาร เครื่องประดับ ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 1.70 ของมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด (ตารางที่ 12) ซึ่งจากการมูลค่าทรัพย์สินส่วนใหญ่มาจากการประเมินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีพและการประกอบอาชีพ และหากจะพิจารณา

ด้านการเปลี่ยนเป็นเงินสด ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังมีสภาพคล่องในการแปรสภาพไปเป็นเงินสด
ค่อนข้างต่ำอีกด้วย อาจกล่าวได้ว่าทรัพย์สินที่ลูกหนี้ถือครองอยู่นั้นส่วนใหญ่ นับว่าเป็นทรัพย์สินที่
ตารางที่ 11 แหล่งรายได้นอกภาคการเกษตรของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: บาทต่อครัวเรือน)

แหล่งรายได้	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
มีผู้ส่งมาให้	19,294	22,644	23,793	18,850	26,161	21,731
	(30.50)	(35.66)	(30.77)	(32.20)	(39.60)	(32.95)
รับจ้าง	21,846	15,299	16,457	18,376	13,703	15,280
	(34.53)	(24.09)	(21.28)	(31.39)	(20.74)	(23.17)
ค้าขาย/บริการ	10,720	12,714	21,406	7,098	15,095	13,474
	(16.94)	(20.02)	(27.68)	(12.13)	(22.85)	(20.43)
เงินเดือน/เบี้ยเลี้ยง	10,418	11,590	12,196	9,501	7,628	10,842
	(16.47)	(18.25)	(15.77)	(16.23)	(11.55)	(16.44)
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	993	1,539	3,077	4,157	3,480	2,262
	(1.57)	(2.42)	(3.98)	(7.10)	(5.27)	(3.43)
อื่นๆ	450	479	712	130	147	411
	(0.71)	(0.75)	(0.92)	(0.22)	(0.22)	(0.62)
รวม	63,265	63,509	77,322	58,534	66,067	65,960
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 12 ทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ยของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: บาทต่อครัวเรือน)

มูลค่าทรัพย์สิน	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ตัวอย่าง(ราย)	348	417	303	201	95	1,364
ที่ดิน	753,087	875,956	726,863	872,033	683,595	797,513
	(77.94)	(77.72)	(74.85)	(79.31)	(78.22)	(77.45)
บ้านและสิ่งปลูกสร้าง	119,043	125,270	115,817	117,770	87,276	117,830
	(12.32)	(11.12)	(11.93)	(10.71)	(9.99)	(11.44)
ยานพาหนะ	44,740	70,137	70,185	44,878	53,609	58,795
	(4.63)	(6.22)	(7.23)	(4.08)	(6.13)	(5.71)
เครื่องจักรและอุปกรณ์	34,288	38,447	37,438	45,902	34,868	38,011
การเกษตร	(3.55)	(3.41)	(3.86)	(4.17)	(3.99)	(3.69)
ทรัพย์สินอื่นๆ	15,079	17,190	20,748	18,984	14,573	17,524
	(1.56)	(1.53)	(2.14)	(1.73)	(1.67)	(1.70)
รวม	966,236	1,126,999	971,051	1,099,567	873,921	1,029,672
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

จำเป็น มิใช่ทรัพย์สินที่ฟุ่มเฟือยและหากจะเปลี่ยนเป็นเงินสดก็จะส่งผลให้เกิดความลำบากกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพแก่ลูกหนี้

การก่อหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

1) การมีหนี้แหล่งอื่น

การมีหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ในภาพรวมพบว่าจากลูกหนี้ ทั้งหมด จำนวน 1,364 ราย มีลูกหนี้จำนวน 220 รายคิดเป็นร้อยละ 16.13 ของลูกหนี้ทั้งหมดเป็นหนี้เงินกู้

กองทุนหมุนเวียนเท่านั้น ไม่มีหนี้แหล่งอื่นอีก และจำนวน 1,144 รายคิดเป็นร้อยละ 83.87 ของลูกหนี้ทั้งหมด มีหนี้แหล่งอื่นนอกจากนี้กองทุนหมุนเวียน ในรายจังหวัดพบว่าลูกหนี้ในจังหวัดนครราชสีมาทั้งหมดจำนวน 348 ราย มีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่น จำนวน 284 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.61 ของลูกหนี้ในจังหวัดนครราชสีมา ลูกหนี้ในจังหวัดขอนแก่นทั้งหมดจำนวน 417 ราย มีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่น จำนวน 342 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.01 ของลูกหนี้ในจังหวัดขอนแก่น ลูกหนี้ในจังหวัดร้อยเอ็ดทั้งหมดจำนวน 303 ราย มีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่น จำนวน 270 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.11 ของลูกหนี้ในจังหวัดร้อยเอ็ด ลูกหนี้ในจังหวัดสุรินทร์มีจำนวน 201 ราย มีลูกหนี้ที่เป็นหนี้แหล่งอื่น จำนวน 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.57 ของลูกหนี้ในจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์มีลูกหนี้ทั้งหมดจำนวน 95 ราย มีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.89 ของลูกหนี้ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ตารางที่ 13)

2) มูลค่าหนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือน

ในภาพรวมลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีหนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 243,550 บาท แบ่งเป็นหนี้กองทุนหมุนเวียน 143,864 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.03 ของหนี้ทั้งหมด และหนี้แหล่งอื่น 99,791 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.97 ของหนี้ทั้งหมด ในรายจังหวัดพบว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีหนี้ต่อครัวเรือนสูงสุด คือ 257,535 บาท (ตารางที่ 14) รองลงมาคือ จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 13 การมีหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

รายการ	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ไม่มีหนี้แหล่งอื่น	64 (18.39)	75 (17.99)	33 (10.89)	27 (13.43)	21 (22.11)	220 (16.13)
มีหนี้แหล่งอื่น	284 (81.61)	342 (82.01)	270 (89.11)	174 (86.57)	74 (77.89)	1144 (83.87)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1,364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 14 มูลค่าหนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: บาทต่อครัวเรือน)

มูลค่าหนี้	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
กองทุนหมุนเวียน	174,127	142,659	116,425	131,661	151,625	143,864
	(67.61)	(56.64)	(47.81)	(61.16)	(70.27)	(59.07)
หนี้แหล่งอื่น	83,408	109,540	127,101	83,605	64,158	99,791
	(32.39)	(43.49)	(52.19)	(38.74)	(29.73)	(40.97)
รวม	257,535	251,856	243,526	215,265	215,783	243,550
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ 251,856 243,526 215,783 และ 215,265 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

3) ลักษณะแหล่งหนี้อื่น

ลักษณะของแหล่งหนี้อื่นของลูกหนี้แบ่งเป็น แหล่งเงินกู้ในระบบ ได้แก่ ธ.ก.ส. กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ สถาบันการเงิน และโครงการของรัฐ แหล่งเงินกู้นอกระบบ ได้แก่ พ่อค้า นายทุน เพื่อนบ้าน และญาติ ในลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นทั้งหมด 1,144 ราย พบว่าแหล่งหนี้อื่นส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบ โดยแบ่งพิจารณาดังนี้คือ เป็นหนี้เงินกู้ในระบบเท่านั้นจำนวน 769 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.22 เป็นหนี้เงินกู้นอกระบบเท่านั้นจำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.66 และเป็นหนี้เงินกู้ทั้งในและนอกระบบจำนวน 253 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.12 (ตารางที่ 15)

4) จำนวนหนี้แหล่งอื่น

จำนวนหนี้แหล่งอื่นแสดงถึงภาระหนี้ที่ลูกหนี้ต้องแบกรับซึ่งในตารางนี้มีได้นับรวมหนี้กองทุนหมุนเวียน เพราะตัวอย่างที่เก็บข้อมูลต้องเป็นลูกหนี้ค้างชำระของกองทุนหมุนเวียนทุกราย ซึ่งพบว่าจำนวนหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้ที่มีมากที่สุด คือ 5 แหล่ง ซึ่งถ้านับรวมหนี้กองทุน

หมุนเวียนด้วยนั้นก็หมายความว่าลูกหนี้รายนั้นต้องแบกรับภาระชำระคืนหนี้ถึง 6 แห่ง ลูกหนี้ที่มีหนี้

ตารางที่ 15 ลักษณะแหล่งหนี้อื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

การเป็นหนี้เงินกู้	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ในระบบ	189	267	181	85	47	769
	(66.55)	(78.07)	(67.04)	(48.85)	(63.51)	(67.22)
นอกระบบ	39	21	21	35	6	122
	(13.73)	(6.14)	(7.78)	(20.11)	(8.11)	(10.66)
ทั้งในและนอกระบบ	56	54	68	54	21	253
	(19.72)	(15.79)	(25.19)	(31.03)	(28.38)	(22.12)
รวม	284	342	270	174	74	1144
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

แหล่งอื่นรวมทั้งหมดจำนวน 1,144 ราย พบว่ามีหนี้หนึ่งแหล่งมากที่สุด 5 แห่ง มีจำนวน 435 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.02 รองลงมาคือ มีหนี้แหล่งอื่นสองแหล่ง จำนวน 400 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.94 มีหนี้แหล่งอื่น สามแหล่ง สี่แหล่ง และห้าแหล่ง คิดเป็นร้อยละ 16.52 6.82 และ 3.67 ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ความคิดเห็นของลูกหนี้ที่มีต่อกองทุนหมุนเวียน

- 1) ลูกหนี้เห็นว่าหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องจัดหาสินเชื่อแก่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

ความคิดเห็นของลูกหนี้ต่อกองทุนหมุนเวียนด้านที่เห็นว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องจัดหาสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนให้แก่ลูกหนี้ พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.43 เห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องจัดหาสินเชื่อดังกล่าว รองลงมาร้อยละ 12.02 ไม่แน่ใจว่าเป็นหน้าที่

ของรัฐบาลหรือไม่และลูกหนี้ร้อยละ 7.55 เห็นว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องจัดหาสินเชื่อดังกล่าวแก่ลูกหนี้ (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 16 จำนวนหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

รายการ(แหล่ง)	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
หนึ่ง	107	150	79	65	34	435
	(37.68)	(43.86)	(29.25)	(37.36)	(45.95)	(38.02)
สอง	119	118	88	53	22	400
	(41.91)	(34.50)	(32.59)	(30.46)	(29.73)	(34.97)
สาม	38	51	57	31	12	189
	(13.38)	(14.91)	(21.11)	(17.82)	(16.22)	(16.52)
สี่	15	15	29	17	2	78
	(5.28)	(4.39)	(10.74)	(9.77)	(2.70)	(6.82)
ห้า	5	8	17	8	4	42
	(1.75)	(2.34)	(6.31)	(4.59)	(5.40)	(3.67)
รวม	284	342	270	174	74	1,144
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนว่าหน้าที่ของรัฐบาลที่ควรให้แก่ลูกหนี้
ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ความคิดเห็น	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
เป็นหน้าที่ของรัฐบาล	271 (77.87)	363 (87.05)	229 (75.58)	158 (78.61)	76 (80.00)	1097 (80.43)
ไม่เป็นหน้าที่ของรัฐบาล	29 (8.33)	20 (40.80)	30 (9.90)	16 (7.96)	8 (8.42)	103 (7.55)
ไม่แน่ใจ	48 (13.79)	34 (8.15)	44 (14.52)	27 (13.43)	11 (11.58)	164 (12.02)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

2) ความประสงค์จะขายที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน

ความคิดเห็นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนในเรื่องความต้องการที่จะขายที่ดินแปลงที่เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน พบว่ามีเพียงร้อยละ 5.65 ของลูกหนี้ทั้งหมดเท่านั้นที่มีความต้องการขายที่ดินแปลงดังกล่าว ในขณะที่ลูกหนี้ร้อยละ 81.74 ไม่ต้องการขาย แต่พบว่า มีลูกหนี้ถึงร้อยละ 12.61 ยังมีความไม่แน่ใจว่าจะต้องขายที่ดินแปลงนี้หรือไม่

เมื่อพิจารณาในรายจังหวัดพบว่าจังหวัดขอนแก่นมีสัดส่วนลูกหนี้ที่ต้องการขายที่ดินแปลงนี้สูงที่สุดคือ ร้อยละ 8.78 และพบว่าลูกหนี้ที่ไม่แน่ใจก็มีสัดส่วนค่อนข้างสูงคือ ร้อยละ 13.43 จังหวัดนครราชสีมามีลูกหนี้ต้องการที่ดินแปลงค้ำประกัน ร้อยละ 6.03 และมีลูกหนี้ที่ไม่แน่ใจ ร้อยละ 19.54 ในส่วนของจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีลูกหนี้ที่ต้องการขายที่ดินแปลงค้ำประกันต่ำที่สุด คือร้อยละ 2.49 และยังมีลูกหนี้ที่มานำใจน้อยอีกด้วยคือเพียงร้อยละ 4.48 เท่านั้น (ตารางที่ 18) ซึ่งจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลภาคสนามสามารถอธิบายได้ว่า จังหวัดขอนแก่นและนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาทางด้านการค้า และการคมนาคมมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ที่

ตารางที่ 18 ความประสงค์จะขายที่ดินที่ใช้ค้าประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ความคิดเห็น	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ขาย	21	37	10	5	4	77
	(6.03)	(8.87)	(3.30)	(2.49)	(4.21)	(5.65)
ไม่ขาย	259	324	263	187	82	1,115
	(74.40)	(7.70)	(86.60)	(93.00)	(86.30)	(81.70)
ไม่แน่ใจ	68	56	30	9	9	172
	(19.50)	(13.40)	(9.90)	(4.48)	(9.47)	(12.60)
รวม	348	417	303	201	95	1,364
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ทำการสำรวจ ราคาที่ดินของจังหวัดนครราชสีมาจึงมีแนวโน้มสูง จึงเป็นไปได้ว่าลูกหนี้ในทั้งสองจังหวัดดังกล่าวนี้จะเห็นว่าการขายที่ดินเป็นทางออกอีกทางหนึ่งในการนำมาซึ่งรายได้ให้แก่ครอบครัว ในขณะที่จังหวัดสุรินทร์ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีรายได้สำคัญจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรซึ่งจำเป็นต้องใช้ปัจจัยที่ดินเป็นหลักในการผลิตและราคาที่ดินในจังหวัดนี้อาจไม่มีแรงจูงใจที่มากพอให้เกิดความต้องการขาย

3) สาเหตุการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน

ในภาพรวมพบว่า สาเหตุการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 61.36 ของลูกหนี้ทั้งหมด ให้เหตุผลว่ามีรายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระคืนอันรวมถึงจากการที่ลูกหนี้ หรือผู้ที่เคยส่งเงินมาให้ไม่ส่งมาให้ตามกำหนด ลูกหนี้ร้อยละ 25 ให้เหตุผลว่านำรายได้ไปใช้ทางอื่นๆ เช่น นำไปชำระคืนหนี้แหล่งอื่น นำไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน นำไปใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสมาชิกในครัวเรือน รวมถึงนำไปใช้เพื่อการเดินทางไปทำงานต่างประเทศด้วย ลูกหนี้ร้อยละ 9.60 ให้เหตุผลว่าผลผลิตทางการเกษตรเสียหายรวมถึงราคาตกต่ำด้วย และ ลูกหนี้ร้อยละ 4.03 มีสาเหตุมาจากด้านอื่นๆที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา เช่น เกิดการขัดแย้งในการแบ่งปัน

สิทธิการครอบครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ลูกหนี้ถูกหลอกลวงให้กู้เงินกองทุนหมุนเวียนให้กับผู้อื่นโดยใช้ที่ดินตนเองค้ำประกัน การสื่อสารข้อมูลไม่ถูกต้องโดยลูกหนี้เข้าใจว่าเงินกู้ก้อนนี้ได้รับการพักชำระหนี้เหมือนเงินกู้บางก้อนของ ธ.ก.ส. เมื่อพิจารณานายจังหวัดพบว่า จังหวัดนครราชสีมามีส่วนลูกหนี้ตอบว่าสาเหตุการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนมาจากรายได้ไม่เพียงพอมากที่สุดคือร้อยละ 70.11 ของลูกหนี้ในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดร้อยเอ็ดมีส่วนลูกหนี้ที่ตอบว่านำรายได้ไปใช้ทางอื่นมากที่สุด คือร้อยละ 32.67 ของลูกหนี้ในจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดบุรีรัมย์มีส่วนลูกหนี้ที่ตอบว่าผลผลิตเสียหายมากที่สุดคือร้อยละ 12.63 ของลูกหนี้ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ตารางที่ 19)

4) การตรวจเยี่ยมลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนของเจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อ

จากการที่พบว่าสาเหตุของการค้างชำระหนี้บางส่วนของลูกหนี้มาจากการที่ลูกหนี้มีความเข้าใจผิดในเงื่อนไขการชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียน โดยเข้าใจว่าเป็นหนี้ที่ตนทำเรื่องพักชำระหนี้ไว้กับ ธ.ก.ส. ทำให้ต้องพิจารณาถึงความถี่เฉลี่ยต่อปีของการพบกันระหว่างลูกหนี้กับ

ตารางที่ 19 สาเหตุการค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ความคิดเห็น	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
รายได้ไม่เพียงพอ	244 (70.11)	239 (57.30)	168 (55.45)	129 (64.18)	57 (60.00)	837 (61.36)
นำรายได้ไปใช้ทางอื่น	46 (13.22)	124 (29.70)	99 (32.67)	51 (25.37)	21 (22.11)	341 (25.00)
ผลผลิตเสียหาย	32 (9.20)	45 (10.80)	27 (8.91)	15 (7.46)	12 (12.63)	131 (9.64)
อื่นๆ	26 (7.50)	9 (2.16)	9 (2.97)	6 (2.99)	5 (5.26)	55 (4.03)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1,364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนซึ่งการไปพบกับลูกหนี้ของเจ้าหน้าที่จะเป็นการดูความสามารถในการชำระคืนหนี้ รวมถึงการให้ข้อมูลและรายละเอียดต่างๆแก่ลูกหนี้และเป็นการย้ำเตือนทางอ้อมกับลูกหนี้ถึงภาระหนี้อีกด้วย ซึ่งในภาพรวมพบว่า ลูกหนี้ร้อยละ 32.26 ของลูกหนี้ทั้งหมด เจ้าหน้าที่ไปตรวจเยี่ยมเฉลี่ยปีละหนึ่งครั้ง รองลงมาคือ สองครั้ง ไม่เคยไปตรวจเยี่ยม ไปตรวจเยี่ยมมากกว่าสามครั้ง และไปตรวจเยี่ยมสามครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 20.53 11.22 และ 11.00 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า มีลูกหนี้ถึง 280 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 20.53 ของลูกหนี้ทั้งหมดที่ตอบว่าไม่เคยมีเจ้าหน้าที่ไปตรวจเยี่ยม โดยเป็นลูกหนี้ในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุดคือ 83 ราย รองลงมาคือจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 70 56 51 และ 20 ราย ตามลำดับ ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้อาจไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการชำระคืนหนี้ หรือการผ่อนผันหนี้กองทุนหมุนเวียนที่เพียงพอซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ลูกหนี้ให้ความเห็นว่าไม่ผลต่อการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน (ตารางที่ 20)

5) แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการค้างชำระคืนหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน เป็นการนำไปสู่การพิจารณาต่อไปว่าลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนจะมีความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนของตนอย่างไร พบว่าในภาพรวมลูกหนี้ร้อยละ 54.69 ของลูกหนี้ทั้งหมดจะแก้ไขปัญหาโดยการหาทางเพิ่มรายได้โดยให้รายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้ ทำอาชีพเสริม ควบคุมรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ระบายผลผลิตในช่วงที่ราคาสูง เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตผลผลิตเกษตร และบางส่วนหารายได้จากการให้ลูก ญาติ หรือผู้อื่นช่วยส่งเงินมาให้ ลูกหนี้ร้อยละ 24.78 จะแก้ไขปัญหาโดยการขอผ่อนผันการชำระหนี้จากกองทุนหมุนเวียนรวมถึงการขอยืดเวลาการชำระคืนและการขอชำระคืนเพียงบางส่วนก่อน ลูกหนี้ร้อยละ 10.78 เห็นว่าจะแก้ไขปัญหาโดยการขายทรัพย์สินรวมถึงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ตนครอบครองเพื่อมาใช้หนี้ ลูกหนี้ร้อยละ 1.17 จะแก้ไขปัญหาโดยการกู้เงินจากแหล่งอื่นพิจารณารวมทั้งในระบบและนอกระบบมาใช้หนี้กองทุนหมุนเวียน ลูกหนี้ร้อยละ 1.17 ยินยอมให้กองทุนหมุนเวียนดำเนินการยึดที่ดินที่ใช้ค้ำประกัน และลูกหนี้ร้อยละ 7.40 มีความเห็นอื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าวมา เช่น จะทำการปรึกษานายทนาย หรือไม่สามารถตอบได้ ฯลฯ (ตารางที่ 21) ซึ่งความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งความเห็นที่น่าสนใจของหัวข้อนี้ น่าจะเป็นการแก้ปัญหาโดยการกู้จากแหล่งอื่นมาใช้หนี้ซึ่งการแสดงความคิดเห็นในลักษณะเช่นนี้ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เข้าใจในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของ

ตารางที่ 20 การตรวจเยี่ยมลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนของเจ้าหน้าที่อำนวยการเงินเชื่อ ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ความถี่	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ไม่เคย	70 (20.11)	83 (19.90)	51 (16.83)	56 (27.86)	20 (21.05)	280 (20.53)
หนึ่งครั้ง	125 (35.92)	113 (27.10)	97 (32.01)	70 (34.83)	35 (36.84)	440 (32.26)
สองครั้ง	79 (22.70)	91 (21.82)	91 (30.03)	56 (27.86)	24 (25.26)	341 (25.00)
สามครั้ง	42 (12.07)	50 (11.99)	39 (12.87)	15 (7.46)	4 (4.01)	150 (11.00)
มากกว่าสามครั้ง	32 (9.20)	80 (19.18)	25 (8.25)	4 (1.9)	12 (12.63)	153 (11.2)
รวม	348 (100)	417 (100)	303 (100)	201 (100)	95 (100)	1,364 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 21 แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ปี 2549

(หน่วย: ราย)

ความคิดเห็น	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
หารายได้เพิ่ม	178	252	149	112	55	746
	(51.15)	(60.43)	(49.17)	(55.72)	(57.89)	(54.69)
ขอผ่อนผัน	84	78	111	48	17	338
	(24.14)	(18.71)	(36.63)	(23.88)	(17.89)	(24.78)
ขายทรัพย์สิน	40	56	21	18	12	147
	(11.49)	(13.43)	(6.93)	(8.96)	(12.63)	(10.78)
กู้แหล่งอื่น	4	1	2	8	1	16
	(1.15)	(0.24)	(0.66)	(3.98)	(1.05)	(1.17)
ขอมให้ยึดหลักประกัน	6	7	1	2	0	16
	(1.72)	(1.68)	(0.33)	(1.00)	0.00	(1.17)
อื่นๆ	36	23	19	13	10	101
	(10.34)	(5.52)	(6.27)	(6.47)	(10.53)	(7.41)
รวม	348	417	303	201	95	1,364
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

เงินกู้กองทุนหมุนเวียน ในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและหนี้ของเกษตรกรและผู้ยากจน หากว่าแหล่งเงินกู้อื่นที่ลูกหนี้ไปขอกู้นั้นมีได้คิดดอกเบี้ยต่ำกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี

6) การคาดการณ์ความสามารถในการชำระหนี้งวดถัดไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน

การแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้กองทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ นั้นจะได้ทราบว่าลูกหนี้ได้มีแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาหนี้ของตนอย่างไร และสิ่งที่พิจารณาต่อมาคือลูกหนี้คาดการณ์ว่าในการชำระหนี้งวดถัดจากที่แสดงความความคิดเห็นนั้นลูกหนี้ได้

ประเมินศักยภาพความสามารถที่จะชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนของตนเองไว้อย่างไร ในภาพรวมพบว่า ลูกหนี้ประเมินในทิศทางว่าจะชำระหนี้ได้ ร้อยละ 39.45 แบ่งเป็นชำระหนี้ได้แน่นอนร้อยละ 11.00 และชำระหนี้ได้ร้อยละ 28.45 และประเมินในทิศทางชำระหนี้ไม่ได้ร้อยละ 35.85 แบ่งเป็นชำระหนี้ไม่ได้แน่นอน 13.78 และชำระหนี้ไม่ได้ 11.80 มีลูกหนี้ถึงร้อยละ 34.97 ที่ไม่แน่ใจว่าจะชำระหนี้ได้หรือไม่ (ตารางที่ 22)

7) การเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

จากการคาดการณ์ความสามารถในการชำระหนี้ซึ่งวัดถัดไปพบว่า สัดส่วนการคาดการณ์ในการชำระหนี้ซึ่งวัดถัดไปของลูกหนี้ค่อนข้างใกล้เคียงกันระหว่าง ชำระหนี้ได้ ชำระหนี้ไม่ได้และไม่แน่ใจ จากการที่ความคิดเห็นนี้มาจากลูกหนี้ที่มีสถานภาพเป็นลูกหนี้ค้างชำระของกองทุนหมุนเวียนก็น่าจะเป็นสัญญาณอันดีว่าลูกหนี้ค้างชำระน่าจะมีแนวโน้มที่ลดลงเพราะอย่างน้อย

ตารางที่ 22 การคาดการณ์ความสามารถในการชำระหนี้ซึ่งวัดถัดไปของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน
ปี 2549

(หน่วย: ราย)						
การคาดการณ์	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
ได้แน่นอน	49	41	29	20	11	150
	(14.08)	(9.83)	(9.57)	(9.95)	(11.58)	(11.00)
ได้	117	122	75	49	25	388
	(33.62)	(29.26)	(24.75)	(24.38)	(26.32)	(28.45)
ไม่แน่ใจ	112	153	94	79	39	477
	(32.18)	(36.69)	(31.02)	(39.30)	(41.05)	(34.97)
ไม่ได้	34	52	46	18	11	161
	(9.77)	(12.47)	(15.18)	(8.96)	(11.58)	(11.80)
ไม่ได้แน่นอน	36	49	59	35	9	188
	(10.34)	(11.75)	(19.47)	(17.41)	(9.47)	(13.78)
รวม	348	417	303	201	95	1364
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ลูกหนี้ค้างชำระเห็นว่างวดหน้าจะชำระคืนกับไม่ชำระคืนมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน แต่ลูกหนี้บางส่วนที่ไม่ชำระคืนอาจจะมีสาเหตุจากการที่มีหนี้หลายแหล่งที่ต้องชำระแต่ด้วยรายได้ที่มีจำกัด อาจต้องเลือกว่าจะชำระคืนหนี้แหล่งใดเป็นลำดับแรก ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการการแสดงความคิดเห็นในการเลือกชำระคืนหนี้ระหว่างหนี้กองทุนหมุนเวียนกับหนี้อื่น ในการสำรวจความคิดเห็นของลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นทั้งหมดจำนวน 1,144 ราย พบว่า จำนวน 615 รายคิดเป็นร้อยละ 53.85 เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก และจำนวน 529 รายคิดเป็นร้อยละ 46.15 เลือกคืนหนี้แหล่งอื่นเป็นลำดับแรก ซึ่งสัดส่วนของลูกหนี้ที่ตัดสินใจในสองทางเลือกนั้นค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยทางที่เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกมีค่ามากกว่าเล็กน้อย ในรายจังหวัดมีรายละเอียดดังนี้ จังหวัดนครราชสีมามีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่น 284 ราย เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จำนวน 135 รายคิดเป็นร้อยละ 47.89 จังหวัดขอนแก่นมีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นจำนวน 342 ราย เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จำนวน 170 รายคิดเป็นร้อยละ 49.71 จังหวัดร้อยเอ็ดมีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นจำนวน 270 ราย เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.93 จังหวัดสุรินทร์มีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นจำนวน 174 ราย เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จำนวน 116 รายคิดเป็นร้อยละ 66.67 และจังหวัดบุรีรัมย์มีลูกหนี้ที่มีหนี้แหล่งอื่นจำนวน 74 ราย เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.11 (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 การเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ปี 2549

(หน่วย: ราย)						
รายการ	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
กองทุนหมุนเวียน	136 (47.89)	170 (49.71)	151 (55.93)	116 (66.67)	43 (58.11)	616 (53.85)
หนี้แหล่งอื่น	148 (52.11)	172 (50.29)	119 (44.07)	58 (33.33)	31 (41.89)	528 (46.15)
รวม	284 (100)	342 (100)	270 (100)	174 (100)	74 (100)	1,144 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

8) เหตุผลในการชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

เหตุผลที่ลูกหนี้ที่เลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกได้แสดงให้เห็นไว้ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.02 คำนึงถึงการสูญเสียที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนกังวลว่าจะไม่มีที่อยู่อาศัยหรือที่ดินสำหรับประกอบอาชีพ รวมถึงลูกหนี้บางส่วนคำนึงถึงคุณค่าของที่ดินที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา โดยเห็นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้รับมรดกตกทอด มีคุณค่าทางจิตใจ ต้องการเก็บรักษาไว้ให้แก่ลูกหลานรุ่นต่อไป ลูกหนี้ร้อยละ 13.50 รู้สึกสำนึกในบุญคุณของเงินกู้จากกองทุนหมุนเวียนที่ให้การช่วยเหลือจากเหตุการณ์ที่จะโดนเจ้าหนี้ยึดที่ดินและยังเป็นสินเชื่อที่มีดอกเบี้ยต่ำ จึงเป็นแรงผลักดันให้ชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 เหตุผลในการชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ปี 2549

(หน่วย: ราย)

เหตุผล	นครราชสีมา	ขอนแก่น	ร้อยเอ็ด	สุรินทร์	บุรีรัมย์	รวม 5 จังหวัด
กลัวถูกยึดที่ดินที่ใช้ค้ำประกัน	100 (74.07)	117 (68.82)	90 (59.60)	68 (58.62)	31 (72.09)	406 (66.02)
สำนึกในบุญคุณ	11 (8.15)	21 (12.35)	27 (17.88)	18 (15.52)	6 (13.95)	83 (13.50)
รักษาความน่าเชื่อถือ	12 (8.89)	7 (4.12)	19 (12.58)	13 (11.21)	1 (2.33)	52 (8.46)
อัตราดอกเบี้ยสูง	2 (1.48)	17 (10.00)	8 (5.30)	4 (3.45)	2 (4.65)	33 (5.37)
เรียกเก็บเป็นแหล่งแรก	4 (2.96)	5 (2.94)	4 (2.65)	6 (5.17)	2 (4.65)	21 (3.42)
ทวงหนี้บ่อยครั้ง	1 (0.74)	2 (1.18)	1 (0.66)	6 (5.17)	0 (0.00)	10 (1.63)
ตอบไม่ได้	5 (3.70)	1 (0.59)	2 (1.33)	1 (0.86)	1 (2.33)	10 (1.63)
รวม	135 (100)	170 (100)	151 (100)	116 (100)	43 (100)	615 (100)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ลูกหนี้ร้อยละ 8.46 กังวลว่าจะไม่ได้รับการเชื่อถือจากกองทุนหมุนเวียนซึ่งอาจจะส่งผลให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือในครั้งต่อไปและต้องการรักษาชื่อเสียงของตน ลูกหนี้ร้อยละ 5.37 เห็นว่ากองทุนหมุนเวียนเป็นสินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงจึงต้องชำระคืนก่อนหนี้อื่น ลูกหนี้ร้อยละ 3.41 เห็นว่าเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นสินเชื่อลำดับแรกที่ทำให้การเรียกเก็บเงินในรอบปี ลูกหนี้ร้อยละ 1.63 เห็นว่าเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกกองทุนหมุนเวียนมีการทวงหนี้บ่อยครั้งจึงส่งผลให้ต้องชำระคืนนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก (ตารางที่ 24)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกของลูกหนี้ค้างชำระในพื้นที่ที่ทำการศึกษา การอธิบายผลจะใช้แบบจำลองโลจิทในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ทั้งนี้ได้กำหนดแบบจำลองความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนเป็นลำดับแรกขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งมีความสำคัญจากผลการศึกษาสภาพทั่วไปบทที่ 3 ทั้งหมด 8 ตัวแปร โดยมีสมมติฐานของแต่ละตัวแปร ดังนี้

สัดส่วนรายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (AGINC_TINC): (หน่วย) ศึกษาในบทที่ผ่านมาพบว่ารายได้จากภาคเกษตรของลูกหนี้มีค่าเป็นลบ(มีรายจ่ายภาคเกษตรมากกว่ารายได้จากภาคเกษตร)ตัวแปรสัดส่วนรายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดน่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

มูลค่าของที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน(COLL): (พันบาท) จากการให้เหตุผลของลูกหนี้ถึงสาเหตุของการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลูกหนี้ส่วนใหญ่กล่าวว่าสูญเสียที่ดินที่ใช้ค้ำประกัน ตัวแปรมูลค่าของที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนน่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

จำนวนหนี้แหล่งอื่น(NOD): (แหล่ง) น่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ถ้ามีหนี้แหล่งอื่นหลายแหล่งน่าจะมีความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง

การติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ(FPFR): (ครั้งต่อปี) น่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ถ้ามีการติดตามหนี้อยู่ครั้งน่าจะมีความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาสินเชื่อกู้ยืมกองทุนหมุนเวียน(TOD): (ปี) น่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ถ้าระยะเวลาสินเชื่อนานลูกหนี้จะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง

มูลค่าหนี้คงค้าง(VOD): (พันบาท) น่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ถ้าลูกหนี้มีหนี้คงค้างมากความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูงขึ้น

การถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเป็นของตนเอง(D1) จากการให้เหตุผลของลูกหนี้ถึงสาเหตุของการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลูกหนี้ส่วนใหญ่กลัวว่าจะสูญเสียที่ดินที่ใช้ค้ำประกัน แต่มีลูกหนี้บางส่วนที่ใช้ที่ดินของผู้อื่นมาค้ำประกันเงินกู้ ดังนั้นหากที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของตนเองน่าจะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกสูงขึ้น

การเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.(D2) จากการที่สถาบัน ธ.ก.ส. มีหน้าที่เป็นผู้อำนวยสินเชื่อแก่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ดังนั้นการตัดสินใจเลือกชำระคืนหนี้เป็นลำดับแรก การที่เป็นลูกหนี้ของทั้งกองทุนหมุนเวียนและ ธ.ก.ส. น่าจะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง

ผลการวิเคราะห์ด้วยวิธี Logistic Regression

ได้แบบจำลองโลจิสต์ที่มีความสำคัญ 2 แบบจำลอง (ตารางที่ 25) สามารถอธิบายได้ดังนี้

แบบจำลองที่หนึ่งแบบจำลองผลทางสถิติของสมการอยู่ในระดับที่ค่า LR statistic (Degree of freedom = 8) ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99 หมายความว่าจากความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า สัมประสิทธิ์ทุกตัวของตัวแปรมีค่าเท่ากับ 0 ได้ จากการประมาณค่าในแบบจำลองที่ 1 สามารถคาดการณ์การเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกถูกต้องร้อยละ 78.02 และคาดการณ์ทั้งผู้ตัดสินใจเลือกและไม่เลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกถูกต้องร้อยละ 61.06 (ตารางที่ 25)

จากการประมาณค่าในแบบจำลองที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก คือ สัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (AGINC_TINC) โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดแสดงถึงการพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรเมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน หากสัดส่วนดังกล่าวมีค่าสูงแสดงถึงครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีการพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรสูง ซึ่งรายได้จากภาคการเกษตรมีความไม่แน่นอนและไม่ต่อเนื่อง หากจะเก็บเล็กประสมน้อยเพื่อให้เป็นเงินก้อนย่อมเป็นไปได้ยาก แต่การเรียกเก็บหนี้ของกองทุนหมุนเวียนเป็นลักษณะเก็บเป็นเงินก้อนปีละครั้ง ดังนั้นหากรายได้ครัวเรือนพึ่งพาจากภาคเกษตรสูงขึ้นก็จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง

จำนวนหนี้แหล่งอื่น (NOD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือหากจำนวนหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้มีมากขึ้น จะแสดงถึงภาระหนี้ของลูกหนี้ที่มีมากขึ้นดังนั้นความน่าจะเป็นในการตัดสินใจเลือกชำระคืนหนี้ลำดับแรกจึงลดลง

การติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ (FPFR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อจะลดจำนวนครั้งการติดตามหนี้หากลูกหนี้มีความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียน (TOD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือหากระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้มีเวลานาน ลูกหนี้อาจจะนิ่งนอนใจคิดว่ายังมีเวลา ไม่จำเป็นต้องเร่งรีบ ดังนั้นเมื่อสินเชื่อมีระยะเวลายาวนานขึ้นจะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง

ในขณะที่ปัจจัยมูลค่าของที่ดินอันเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน (COLL) มูลค่าหนี้คงค้าง (VOD) การถือครองที่ดินค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง (D1)

และลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.(D2) ไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ในแบบจำลองที่ 1 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยมูลค่าของที่ดินอันเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน(COLL) ไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน เนื่องจากสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนเป็นสินเชื่อที่ไม่มีดอกเบี้ยปรับ และจากบทที่ 3 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เห็นว่าสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องจัดหาให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจน เมื่อเป็นสินเชื่อของรัฐบาลลูกหนี้จึงคิดว่าอาจไม่มีการยึดที่ดินจริงหากผิดนัดชำระหนี้ จากเหตุผลนี้มูลค่าที่ดินที่ใช้ค้ำประกันจึงไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

มูลค่าหนี้คงค้าง(VOD) ไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วคือ สินเชื่อกองทุนหมุนเวียนเป็นสินเชื่อที่ไม่มีดอกเบี้ยปรับ มาตรการลงโทษเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้จึงเป็น เหตุผลหนึ่งที่มูลค่าหนี้คงค้างไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

การถือครองที่ดินค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง(D1) ไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน จากบทที่ 3 พบว่าที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้นอกเหนือจากเป็นของตนเองแล้วมักเป็นของผู้ใกล้ชิดกับลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็น คู่สมรส บิดา มารดา หรือญาติ ดังนั้นในการตัดสินใจเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกจึงไม่มีผลมาจากความแตกต่างของการถือครองที่ดินที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้

ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. (D2) ไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียน เนื่องจากลูกหนี้มีความชัดเจนในสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนและสินเชื่อ ธ.ก.ส. ดังนั้นการที่ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.ด้วย จึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

แบบจำลองที่ 2 ได้เลือกเฉพาะตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นในการชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกมา ได้แก่ สัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด(AGINC_TINC) จำนวนหนี้แหล่งอื่น(NOD) การติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ(FPFR) และระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียน(TOD) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทั้ง 4 ตัว

แปรดังกล่าวยังคงมีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 และค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรระยะเวลาสินเชื่อกู้ยืมกองทุนหมุนเวียน(TOD) ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 90 เป็นร้อยละ 95 อีกด้วย ในขณะที่ความสามารถในการคาดการณ์การเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกถูกต้องและการคาดการณ์ทั้งผู้ตัดสินใจเลือกและไม่เลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกถูกต้อง มีค่าใกล้เคียงกับแบบจำลองที่ 1 (ตารางที่ 25) เมื่อนำแบบจำลองที่ 2 (ดังสมการที่ 4) แสดงในรูปแบบสมการความน่าจะเป็นสะสมในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จะได้ดังนี้

ตารางที่ 25 การประมาณค่าของแบบจำลองโลจิต

ตัวแปรอิสระ	แบบจำลองที่	
	หนึ่ง	สอง
ค่าคงที่ (Constant Term)	2.13***	2.07***
รายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด(AGINC_TINC): (หน่วย)	-0.46**	-0.44**
มูลค่าของที่ดินที่ใช้ค้ำประกัน (COLL): (พันบาท)	1.70E-7	-
จำนวนหนี้แหล่งอื่น (NOD): (แหล่ง)	-0.31***	-0.32***
การติดตามหนี้ (FPFR): (ครั้งต่อปี)	-0.10***	-0.12***
ระยะเวลาสินเชื่อกู้ยืมกองทุนหมุนเวียน (TOD): (ปี)	-0.07*	-0.08**
มูลค่าหนี้คงค้าง (VOD): (พันบาท)	-4.55E-7	-
การถือครองที่ดินค้ำประกันเป็นของตนเอง (D1)	-0.11	-
ลูกหนี้เป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส.(D2)	-0.20	-
LR statistic	57.11***	53.90***
Degree of freedom	8	4
McFadden R-square	0.0380	0.0357
Pct. of Right Predictions ^{1/}	78.02	78.95
Pct. of Total Predictions	61.06	60.56

หมายเหตุ: 1/ Cutoff Point = 0.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ที่มา: จากการคำนวณ

$$Z_{1st\ RPM} = \begin{matrix} 2.07 & - & 0.44AGINC_TINC & - & 0.32NOD & - & 0.12FPFR & - & 0.08TOD \end{matrix} \quad (4)$$

$$\begin{matrix} (0.4132)*** & & (0.2052)** & & (0.0576)*** & & (0.0362)*** & & (0.0351)** \end{matrix}$$

ความน่าจะเป็น ในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

ความน่าจะเป็น(Probability) ในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ของ ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนในแบบจำลองที่ 2 สามารถคำนวณได้โดยนำค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแทนค่าในสมการที่ (4) ได้ดังนี้

$$Z_{1st\ RPM} = 2.07 - 0.44(0.2619) - 0.32(2.0446) - 0.12(1.8455) - 0.08(10.6681)$$

$$Z_{1st\ RPM} = 0.2256$$

ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก หาได้จากการแทนค่า $Z_{1st\ RPM}$ ในสมการที่ (2)

$$P = \frac{1}{1 + e^{-(Z_{1st\ RPM})}}$$

$$P = \frac{1}{1 + e^{-(0.2256)}}$$

$$P = 0.5562$$

ค่าความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเท่ากับ 0.5562 หมายความว่า เมื่อแทนค่าเฉลี่ยตัวแปรปัจจัยซึ่งเป็นตัวแทนประชากรลูกหนี้ค้างชำระกองทุนหมุนเวียนทั้งหมดจะ คาดการณ์ได้ว่าลูกหนี้ค้างชำระกองทุนหมุนเวียนมีความน่าจะเป็นที่จะเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกเท่ากับ 0.5562 หรือร้อยละ 55.62

การวิเคราะห์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects)

ในการอธิบายตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก จำเป็นต้องคำนวณหาผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) เพื่ออธิบายถึงขนาดและทิศทางของความสัมพัทธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละตัวกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

สูตรการหาผลกระทบส่วนเพิ่ม(Marginal Effects) สามารถหาได้ดังต่อไปนี้

$$\text{Marginal Effects ของ } X_i = \frac{\partial P}{\partial X_i} = \frac{e^{Z_i}}{(1 + e^{Z_i})^2} * X_i \quad (5)$$

ผลกระทบส่วนเพิ่มของตัวแปรปัจจัยสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (AGINC_TINC) ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Marginal Effects ของ AGINC_TINC} &= \frac{\partial P}{\partial \text{AGINC_TINC}} \\ &= \frac{e^{Z_{1st \text{ RPM}}}}{(1 + e^{Z_{1st \text{ RPM}}})^2} * \text{AGINC_TINC} \\ &= \frac{e^{0.2256}}{(1 + e^{0.2256})^2} * -0.44 \\ &= -0.1019 \end{aligned}$$

ตัวแปรปัจจัยสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (AGINC_TINC) มีผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) เท่ากับ - 0.1019 ซึ่งตัวแปรนี้มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ร้อยละ 10.19 โดย

ถ้าสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (AGINC_TINC) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 10.19

ผลกระทบส่วนเพิ่มของตัวแปรปัจจัยจำนวนหนี้แหล่งอื่น(NOD) ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{Marginal Effects ของ NOD} &= \frac{\partial P}{\partial \text{NOD}} \\
 &= \frac{e^{Z_{1st \text{ RPM}}}}{(1 + e^{Z_{1st \text{ RPM}}})^2} * \text{NOD} \\
 &= \frac{e^{0.2256}}{(1 + e^{0.2256})^2} * -0.32 \\
 &= -0.0741
 \end{aligned}$$

ตัวแปรตัวแปรปัจจัยจำนวนหนี้แหล่งอื่น (NOD) มีผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effects) เท่ากับ - 0.0741 ซึ่งตัวแปรนี้มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือจำนวนหนี้แหล่งอื่น(NOD) มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ร้อยละ 7.41 โดยถ้าจำนวนหนี้แหล่งอื่น(NOD) ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 1 แหล่ง จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 7.41

ผลกระทบส่วนเพิ่มของตัวแปรปัจจัยจำนวนครั้งการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อต่อปี(FPFR) ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{Marginal Effects ของ FPFR} &= \frac{\partial P}{\partial \text{FPFR}} \\
 &= \frac{e^{Z_{1st \text{ RPM}}}}{(1 + e^{Z_{1st \text{ RPM}}})^2} * \text{FPFR}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{e^{0.2256}}{(1+e^{0.2256})^2} * -0.12 \\
&= -0.0277
\end{aligned}$$

ตัวแปรตัวแปรปัจจัยจำนวนครั้งการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อต่อปี(FPFR) มีผลกระทบส่วนเพิ่ม(Marginal Effects) เท่ากับ- 0.0277 ซึ่งตัวแปรนี้มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือจำนวนครั้งการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อต่อปี(FPFR) มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ร้อยละ 2.77 โดยถ้าลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีความน่าจะเป็นในเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 2.77 เจ้าหน้าที่อำนวยการสินเชื่อ จะเพิ่มจำนวนครั้งการติดตามหนี้ต่อปีขึ้น 1 ครั้ง

ผลกระทบส่วนเพิ่มของตัวแปรปัจจัยปัจจัยระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียน(TOD) ได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned}
\text{Marginal Effects ของ TOD} &= \frac{\partial P}{\partial \text{TOD}} \\
&= \frac{e^{Z_{1st \text{ RPM}}}}{(1+e^{Z_{1st \text{ RPM}}})^2} * \text{TOD} \\
&= \frac{e^{0.2256}}{(1+e^{0.2256})^2} * -0.08 \\
&= -0.0185
\end{aligned}$$

ตัวแปรตัวแปรปัจจัยระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียน(TOD) มีผลกระทบส่วนเพิ่ม(Marginal Effects) เท่ากับ - 0.0185 ซึ่งตัวแปรนี้มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุน

หมุนเวียนเป็นลำดับแรก กล่าวคือปัจจัยระยะเวลาสินเชื่อกู้กองทุนหมุนเวียน(TOD) มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ร้อยละ 1.85 โดยถ้าระยะเวลาสินเชื่อกู้กองทุนหมุนเวียน(TOD) เพิ่มขึ้น 1 ปี จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 1.85

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกในลูกหนี้ค้างชำระของกองทุนหมุนเวียนเพื่อยุ้มนักเกษตรกรรมและผู้ยากจน ปี 2546 โดยมีวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ 2 ประเด็นดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป และความคิดเห็นของลูกหนี้ค้างชำระต่อกองทุนหมุนเวียนเพื่อการยุ้มนักเกษตรกรรมและผู้ยากจน ปี 2546

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อยุ้มนักเกษตรกรรมและผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรกในลูกหนี้ค้างชำระ

ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 2 ข้อดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปและความคิดเห็นของลูกหนี้ค้างชำระต่อกองทุนหมุนเวียนเพื่อการยุ้มนักเกษตรกรรมและผู้ยากจน ปี 2546

ข้อมูลสภาพทั่วไปเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิได้แก่ เพศ ระดับอายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพ ลักษณะการถือครองที่ดินค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ผลตอบแทนสุทธิที่เป็นเงินสดต่อปีเฉลี่ย มูลค่าทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ย ลักษณะการก่อหนี้ ความคิดเห็นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนในด้าน หน้าที่ของรัฐบาล ความประสงค์ที่จะขายที่ดินซึ่งเป็นหลักประกันหนี้กองทุนหมุนเวียน สาเหตุการค้างชำระหนี้ ความถี่ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ การคาดการณ์การชำระคืนหนี้งวดถัดไป การเลือกชำระคืนหนี้ลำดับแรก และเหตุผลในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก

ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปและความคิดเห็นของลูกหนี้ต่อกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 พบว่าสัดส่วนเพศหญิงและเพศชายใกล้เคียงกัน ลูกหนี้ส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 40 – 59 ปี มีระดับการศึกษาภาคบังคับ ประกอบอาชีพทำนา

ที่ดินค้ำประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นของลูกหนี้เอง ผลตอบแทนสุทธิที่เป็นเงินสดต่อปีเฉลี่ย พบว่าในภาพรวมครัวเรือนลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนมีรายจ่ายต่อปีเฉลี่ยมากกว่ารายได้ต่อปีเฉลี่ย ทรัพย์สินต่อครัวเรือนเฉลี่ยส่วนใหญ่เป็นที่ดิน

ลักษณะการก่อหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่มีหนี้แหล่งอื่นนอกจากกองทุนหมุนเวียน มูลค่าหนี้ต่อครัวเรือนเฉลี่ยเป็นมูลค่าหนี้จากกองทุนหมุนเวียนมากกว่ามูลค่าหนี้จากแหล่งอื่น โดยหนี้แหล่งอื่นส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบ ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีหนี้แหล่งอื่นจำนวน 2 แหล่ง นอกเหนือจากหนี้ของกองทุนหมุนเวียน

ความคิดเห็นของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนส่วนใหญ่ เห็นว่าสินเชื่อกองทุนหมุนเวียนเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องจัดหาให้แก่เกษตรกรและผู้ยากจน โดยลูกหนี้ส่วนใหญ่ไม่ต้องการขายที่ดินอันเป็นหลักประกันเงินกู้กองทุนหมุนเวียน ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีสาเหตุการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนอันเนื่องมาจากการที่มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ และลูกหนี้ส่วนใหญ่เห็นว่าการหารายได้เพิ่มจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้ของตน โดยลูกหนี้ส่วนใหญ่ยังคงมีความไม่แน่ใจในการชำระคืนหนี้งวดถัดไป

ความคิดเห็นของลูกหนี้ในการเลือกชำระคืนหนี้ พบว่าส่วนใหญ่เลือกชำระคืนกองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก โดยให้เหตุผลว่ากลัวที่จะต้องสูญเสียที่ดินอันเป็นหลักประกันเงินกู้

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 เป็นลำดับแรก ของลูกหนี้ค้างชำระ

พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ได้แก่ สัดส่วนรายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด จำนวนหนี้แหล่งอื่น จำนวนครั้งในการติดตามหนี้ และระยะเวลาสินเชื่อกองทุนหมุนเวียน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก โดยการหาค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม(Marginal Effects) นั้นสรุปได้ว่า

สัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด แสดงถึง การพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรเมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน หากสัดส่วนดังกล่าวมีค่าสูงแสดงถึงครัวเรือนลูกหนี้มีการพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรสูง รายได้จากภาคการเกษตรอาจมีความไม่แน่นอนและไม่ต่อเนื่อง หากจะเก็บเล็กประสมน้อยเพื่อให้เป็นเงินก้อนยอมเป็นไปได้อีก ซึ่งการเรียกเก็บหนี้ของกองทุนหมุนเวียนเป็นลักษณะเก็บเป็นเงินก้อนปีละครั้ง ดังนั้นหากครัวเรือนพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรเป็นหลักก็จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกมีค่าน้อย โดยถ้าสัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 10.19

จำนวนหนี้แหล่งอื่น จะแสดงถึงภาระหนี้ของลูกหนี้ โดยถ้าจำนวนหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้เพิ่มขึ้น 1 แหล่ง จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 7.41

ลักษณะการติดตามหนี้ของผู้อำนวยสินเชื่อจะเป็นในลักษณะที่ทำให้เกิดการค้างชำระก่อนจึงจะมีการติดตามหนี้ หากลูกหนี้ชำระคืนตามกำหนดก็จะไม่ติดตามหนี้เท่าที่ควร ดังนั้นผลการศึกษาจึงอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อจะติดตามหนี้น้อยขึ้น ถ้าลูกหนี้มีความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง โดยถ้าลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 2.77 เจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ จะเพิ่มจำนวนครั้งการติดตามหนี้ต่อปีขึ้น 1 ครั้ง หรืออีกนัยหนึ่งก็หมายความว่าเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อจะติดตามหนี้น้อยลง ถ้าลูกหนี้มีความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้หากมีระยะเวลานาน ลูกหนี้อาจจะนิ่งนอนใจคิดว่ายังมีเวลา ไม่จำเป็นต้องเร่งรีบ ดังนั้นระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้ยาวนานจะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง โดยถ้าระยะเวลาสินเชื่อเงินกู้กองทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

1 ปี จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ร้อยละ 1.85

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับกองทุนหมุนเวียน

1. ส่งเสริมให้ลูกหนี้มีรายได้จากนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

จากการที่สัดส่วนมูลค่ารายได้จากภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดต่อปีของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก แสดงถึงถ้าครัวเรือนมีการพึ่งพารายได้จากภาคเกษตรมากก็จะมี ความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกลดลง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่ภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตก่อให้เกิดรายได้ที่เป็นเงินสดน้อยเพราะผลผลิตส่วนใหญ่จากภาค การเกษตรมักใช้เพื่อบริโภค ดังนั้นควรหาแนวทางสร้างรายได้จากนอกภาคเกษตรเพิ่มให้แก่ลูกหนี้ โดยการสนับสนุนให้ลูกหนี้มีอาชีพเสริมที่สร้างรายได้อย่างสม่ำเสมอ เช่น ในพื้นที่ที่มีพืชเส้นใยก็ อาจจะสนับสนุนให้มีการทำหัตถกรรม ซึ่งอาชีพเสริมควรอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพิงธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิม ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีต้นทุนต่ำ

2. มีความรอบคอบในการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีหนี้หลายแหล่ง

จากการที่จำนวนหนี้แหล่งอื่นของลูกหนี้มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความ น่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ซึ่งแสดงถึงภาระหนี้ที่ลูกหนี้ ต้องแบกรับมีผลต่อความน่าจะเป็นในการเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรกดังนั้น จึงควรเพิ่มความรอบคอบในการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีหนี้หลายแหล่ง

3. มีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ลูกหนี้ชำระคืนหนี้ตามกำหนด

จากการที่ระยะเวลาสินเชื่อความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นใน การเลือกชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนเป็นลำดับแรก ถ้าเงินกู้มีระยะเวลานาน ลูกหนี้เห็นว่า

สินเชื่อกองทุนหมุนเวียนไม่มีดอกเบี้ยปรับอาจนั่งนอนใจคิดว่ายังมีเวลา ไม่จำเป็นต้องเร่งรีบ ดังนั้นจึงควรมีมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีการชำระคืนหนี้ถึงกำหนดชำระให้ตรงเวลา เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยหรือให้สินเชื่อเพิ่มเพื่อสร้างอาชีพเสริมสำหรับผู้ชำระคืนหนี้กองทุนหมุนเวียนตรงตามกำหนดเวลา

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อ

จากการที่การติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อจะเป็นในลักษณะที่ทำให้เกิดการค้างชำระคืนก่อนจึงจะมีการติดตามหนี้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือจะไม่ติดตามหนี้ถ้าหากลูกหนี้ชำระคืนตรงตามกำหนด ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลูกหนี้ไม่ได้รับการกระตุ้นให้คำนึงถึงภาระหนี้ที่ต้องรับผิดชอบเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นเจ้าหน้าที่อำนวยสินเชื่อควรมีการตรวจเยี่ยมลูกหนี้ เพื่อสอบถามปัญหา ให้ข้อมูลในเรื่องที่จำเป็นพร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่ลูกหนี้อย่างสม่ำเสมอ แม้ในลูกหนี้ที่มีได้ผิดนัดชำระหนี้ก็ตาม

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กัมปนาท เพ็ญสุภา. 2536. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร
ลูกหนี้ ธกส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
เศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัลยา ไตรวิชัยชัย. 2535. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.ใน
โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิพนธ์ พัวพงศกร, อัมมาร สยามวาลา, และพัชนีบุลย์ เจริญผิว. 2541. ตลาดการเงินในชนบทไทย
2539. ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจรายสาขา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- วิจิตร ตันทสุทธิ์ และคณะ. 2520. การวิจัยดำเนินงาน COOPERATION RESEARCH. เล่มที่ 1 ภาค
DETERMINISLIO. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนีย์ อังกรแพพันธ์. 2548. พฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการสายการบินเส้นทาง
เชียงใหม่ – กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สกนธ์ อารณ. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนช่วยเหลือ
เกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536: ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัด
นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สามารถ นิตยัเสมอ. 2536. ธกส. กับการปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นธนาคารเพื่อพัฒนาชนบท.
วารสาร ธกส.. 15 (กรกฎาคม 2536): 6
- สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ. 2549. ระเบียบและคู่มือในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือ
เกษตรกรและผู้ยากจน. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
กรุงเทพมหานคร.

สุนตรา บุญยาพิระภักดิ์. 2525. วิเคราะห์ความสามารถการใช้เงินกู้ของครัวเรือนชนบทในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรเชษฐ์ พลชัย. 2537. การประเมินผลการลงทุนและการชำระคืนสินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ชกส. ในโครงการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อักรเดช กุ่มสะดวก. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2546. สำนักช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน สำนักแผนงาน และโครงการพิเศษ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

อัมมาร สยามวาลา และคณะ. 2534. สินเชื่อในชนบทในประเทศไทย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
สภาพทั่วไปของกองทุนหมุนเวียน

ลักษณะทั่วไปของกองทุนหมุนเวียน

ความเป็นมาของกองทุนหมุนเวียน

ปัญหาความเดือดร้อนไม่เป็นธรรมในเรื่องเกี่ยวกับหนี้สิน ที่ดินทำกิน และการขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพของเกษตรกรและผู้ยากจนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและยังไม่สามารถแก้ไขได้ ซึ่งเมื่อเกษตรกรประสบปัญหาก็จะอยู่ในสถานะที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เกษตรกรจำนวนมากต้องนำที่ดินทำกินของตนเองที่มีอยู่ไปจำนอง หรือขายฝาก หรือให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันตามสัญญากู้ยืม หรือขายให้กับเจ้าหนี้ ด้วยขาดความรู้ในการทำนิติกรรมต่างๆ รวมถึงการขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้จนในที่สุดมักจะสูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนไป รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้หาทางแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนเหล่านี้ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น (พลเอกเปรม ติณสูลานนท์) ในสมัยนั้น โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 ขึ้น ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายแผนงานและแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน คือ “คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน” เรียกโดยย่อว่า กชก. พร้อมกับจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน กองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน และกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหรือเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยกองทุนทั้ง 3 กองทุน เดิมอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้มีการแก้ไข ขยายขอบเขตการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ขยายวงเงินกู้ให้สูงขึ้นและเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวยิ่งขึ้นจึงได้มีการกระจายอำนาจการบริหารไปยังส่วนภูมิภาค โดยให้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) ขึ้นอีก 5 คณะ คือ อชก.ส่วนกลาง อชก.กรุงเทพมหานคร อชก.เขต อชก.ส่วนจังหวัด และ อชก.ส่วนอำเภอ

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการ โดยรัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และได้โอนหน่วยงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ซึ่งสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี มาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของ กชก. ใหม่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กชก.เดิมได้มีมติรวม เงินทุนและกองทุนทั้ง 3 กองทุนเข้าด้วยกัน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติและเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 เห็นชอบให้รวมเงินทุน และกองทุนหมุนเวียนเป็นกองทุนเดียว โดยมีชื่อใหม่ว่า “กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน” และได้มีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการกองทุนหมุนเวียน

อำนาจหน้าที่ คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.)

1. กำหนดนโยบายและแผนงานในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วน หรือที่กระทบกระเทือนเกษตรกรและผู้ยากจนทั้งในด้านที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินและคดียึดความ และปัญหาในการประกอบอาชีพ
2. หาทางช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้มีรายได้ที่แท้จริงที่สูงขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ให้การสนับสนุน ประสานงาน เร่งรัด ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
4. ปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

อำนาจหน้าที่คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.)

อชก. มีอำนาจหน้าที่พิจารณาช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ.2528 ดังนี้

1. ทำการสอบสวนข้อเท็จจริง โกล่เกลี่ย และประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างบุคคลผู้เป็นคู่กรณี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรและผู้ยากจนที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรือไม่

ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับเรื่องหนี้สิน ที่ดิน และคดีความเพื่อปลดปล่อยหรือลดหนี้สิน เพื่อไถ่หรือไถ่ถอน หรือซื้อที่ดินคืน เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมหรือระงับแก้ไขปัญหาข้อพิพาทและความเดือดร้อนตลอดจนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านการประกอบอาชีพ

2. ดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนในการปลดปล่อยหนี้สิน และไถ่หรือไถ่ถอน หรือซื้อคืนที่ดิน และแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพของเกษตรกร

3. ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนในทางกฎหมายและคดีความซึ่งเกี่ยวข้องกับหนี้สิน และที่ดินทำกิน

4. ปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) หรือตามที่ประธาน กชก. มอบหมาย

นอกจากนี้ อชก. ส่วนกลางมีอำนาจหน้าที่ในการเร่งรัดติดตามผลการปฏิบัติงานของ อชก. กรุงเทพมหานคร อชก. เขต อชก. ส่วนจังหวัดและอชก. ส่วนอำเภอ ส่วนทางด้าน อชก. ส่วนอำเภอ ยังมีหน้าที่ช่วยเหลือปฏิบัติงานตามหน้าที่ อชก. ส่วนกลาง อชก. กรุงเทพมหานคร อชก. เขต และ อชก. ส่วนจังหวัด มอบหมายด้วย

ขอบเขตการช่วยเหลือของกองทุนหมุนเวียน

ความมุ่งหมายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 มีขอบเขตการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่อไปนี้

1. ช่วยเหลือให้คำแนะนำ คำปรึกษาหรือชี้แจงแก่ผู้ขอความช่วยเหลือที่เป็นเกษตรกรหรือผู้ยากจนทางด้านกฎหมาย ให้เข้าใจและดำเนินการได้ถูกต้องโดยประสงค์จะให้ผู้ขอสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

2. ช่วยระงับข้อพิพาทในเรื่องกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองในที่ดินหรือข้อพิพาทอื่นที่มีอยู่หรือกำลังจะเกิดขึ้น

3. ช่วยเหลือในทางกฎหมายและคดีความ
4. ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงมาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน
5. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือเป็นตามความมุ่งหมาย

วัตถุประสงค์หลักของกองทุนหมุนเวียน

วัตถุประสงค์หลักตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 มี 2 ประการ

1. ให้กู้ยืมเงินแก่เกษตรกรผู้ยากจน ในกรณีดังต่อไปนี้
 - 1.1 เพื่อไถ่ถอนที่ดินคืนจากการขายฝากหรือจำนอง เมื่อมีพฤติการณ์ว่าสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นจะหลุดเป็นของเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่นในที่สุด
 - 1.2 เพื่อชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินซึ่งผู้กู้ยืมได้นำที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันก่อนหรือขณะทำสัญญากู้ยืมเงิน เมื่อมีพฤติการณ์ว่าสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นจะหลุดเป็นเจ้าหนี้หรือบุคคลอื่นในที่สุด
 - 1.3 เพื่อซื้อคืนที่ดินที่สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไป เนื่องจากการขายฝาก จำนอง หรือการกู้ยืมเงิน
 - 1.4 เพื่อซื้อที่ดินตามสิทธิแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
 - 1.5 เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพของผู้กู้ยืมให้มีรายได้สูงขึ้น

1.6 เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีที่ทำกินของตนเอง และปรับปรุงคุณภาพที่ดิน ทั้งนี้ ต้องเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่คณะกรรมการเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน

2. ให้ความช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกรและผู้ยากจนกรณีมีข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการเช่าที่ดิน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการดำเนินคดี สำนักช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 ดำเนินการตามนโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนกำหนด

2.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ปี 2546 รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.3 อำนวยความสะดวกและประสานงานในการพัฒนาและส่งเสริม พื้นฟูอาชีพให้กับเกษตรกรลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

2.4 เป็นศูนย์กลางในการรับเรื่องและประสานการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชน ประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.5 เร่งรัด ติดตาม ประมวลผล และรวบรวมรายงานสถิติผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ยากจน และผลดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือของกองทุนหมุนเวียน

1. คุณสมบัติของผู้ขอความช่วยเหลือ

ต้องเป็นเกษตรกรที่ยากจนหรือผู้ยากจน บิดา มารดา คู่สมรส บุตรของเกษตรกรที่
ยากจนหรือผู้ยากจน หรือเป็นเกษตรกรผู้เช่าที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อการ
เกษตรกรรม

2. ประเภทของการช่วยเหลือ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 การกู้ยืมเงินเพื่อปลดปล่อยหนี้สินหรือซื้อคืนที่ดินเนื่องจากหนี้สิน มีหลักเกณฑ์
ดังนี้

(1) มีหนี้สินเนื่องจากการนำที่ดินไปขายฝากจำนองไว้กับเจ้าหนี้ หรือกู้ยืมเงิน
โดยได้นำที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันก่อนหรือขณะทำ
สัญญากู้ยืมเงินหรือได้สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินไปแล้วเนื่องจากการขายฝาก จำนอง หรือ
สัญญากู้ยืมเงิน

(2) มีหนี้สินอันเกิดจากเหตุสุจริตจำเป็น และเป็นภาระหนักแก่ผู้กู้เงินทำให้ผู้
กู้เงินมีโอกาสที่จะไถ่ถอน หรือชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน หรือซื้อคืนที่ดินได้น้อยมาก

(3) เป็นผู้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมาอนุมัติให้กู้เงินเพื่อ
การนี้

2.2 กรณีซื้อที่ดินตามสิทธิแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมี
หลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ

(2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(3) มีความประพฤติดี มีความสามารถ และขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ

(4) ไม่มีที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอ

(5) เป็นผู้ที่ไม่ ฐ.ก.ส.ไม่ให้กู้เพื่อการนี้

2.3 กรณีกู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

ต้องเป็นเกษตรกรที่ยากจนหรือผู้ยากจนผู้เป็นลูกหนี้กองทุน หรือผู้ขอกู้ตาม ข้อ 2.1 หรือ 2.2

3. ประเภทของที่ดินที่ขอความช่วยเหลือ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

3.1 เป็นที่ดินที่เกิดจากมูลหนี้ตามสัญญา จำนอง หรือสัญญาขายฝากหรือสัญญากู้ยืม หรือสัญญาเช่าตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมของผู้ขอกู้หรือของบิดา มารดาหรือคู่สมรสหรือบุตรของผู้ขอกู้

3.2 เป็นที่ดินที่อยู่อาศัยของผู้ขอกู้ หรือของบิดา มารดา หรือคู่สมรส หรือบุตรของผู้ขอกู้

3.3 เป็นที่ดินเช่าตามพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

4. ลักษณะของหนี้ที่ขอความช่วยเหลือ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

หนี้ที่เกิดขึ้นจะต้องเกิดจากการทำนิติกรรมกับเจ้าหนี้เอกชน(หนี้ในระบบ) หรือ ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์(หนี้ในระบบ) ไม่ใช่สถาบันการเงินของรัฐหรือ สถาบันการเงินของเกษตรกร และไม่ใช่ ธ.ก.ส. มีดังนี้

4.1 เจ้าหนี้นุคคลทั่วไป(หนี้ในระบบ)

4.2 ธนาคารพาณิชย์ ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์(หนี้ในระบบ) โดยมีเงื่อนไขว่าต้องถูกธนาคารฟ้องและศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้แล้ว

4.3 นิติบุคคลที่ กชก. กำหนด ได้แก่ เจ้าหนี้ที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ให้กู้ยืมเงิน โดยลูกหนี้ที่เป็นหนี้กับเจ้าหนี้ดังกล่าวจะต้องเป็นหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินมาเพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ และ

จะรับพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามแนวทางเดียวกับกรณีเป็นหนี้กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งต้องมีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้ชำระหนี้แล้ว

5. วงเงินที่ให้กู้

5.1 ในกรณีที่กู้ยืมเงินเพื่อปลดปล่อยหนี้สินหรือซื้อที่ดิน หรือกรณีที่กู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่ดินตามมติแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้กู้สูงสุดไม่เกินรายละ 500,000 บาท

5.2 กรณีกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ วงเงินที่ขอกู้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้กู้ยืมไปดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ กชก.กำหนด

5.3 กรณีที่ผู้กู้ยืมขอกู้เพื่อดำเนินการตามข้อ 5.1 และข้อ 5.2 ด้วยวงเงินรวมกันต้องไม่เกินรายละ 500,000 บาท

6. หลักประกันเงินกู้

การพิจารณาวิเคราะห์หลักประกันจะอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. โดยมีหลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์หลักประกันตามกรอบที่กำหนด ดังนี้

6.1 กรณีการกู้ยืมเพื่อนำไปปลดปล่อยหนี้สิน หรือซื้อที่ดิน หรือซื้อที่ดินตามมติแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้กู้ยืมต้องนำอสังหาริมทรัพย์ซึ่งปลดปล่อยหนี้สินหรือซื้อที่ดินด้วยเงินกู้จากกองทุนหมุนเวียนมาจำนองเป็นหลักประกันเงินกู้ และอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต้องมีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้กู้

6.2 กรณีกู้ยืมเงินเพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพ ผู้กู้ยืมต้องจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันเงินกู้ ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้กู้ ทั้งนี้ในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวใช้ราคาประเมินตามราคาประเมินของ ธ.ก.ส.

6.3 กรณีผู้ยืมเงินเพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายตามข้อ 6.2 ไม่เกิน 30,000 บาทถ้าผู้กู้ไม่อาจจัดหาสังหาริมทรัพย์มาจำนองเป็นประกันเงินกู้ได้ ผู้กู้อาจจัดหาบุคคลมาค้ำประกันตามหลักเกณฑ์การใช้บุคคลค้ำประกันที่ กชก.กำหนด

6.4 กรณีผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อดำเนินการทั้งข้อ 6.1 และ 6.2 สามารถใช้หลักทรัพย์ที่จำนองตามข้อ 6.1 มาจำนองเป็นประกันเงินกู้ได้ แต่เมื่อรวมวงเงินกู้แล้วต้องมีราคาประเมินไม่น้อยกว่าราคาประเมินหลักทรัพย์ที่ให้ไว้เป็นหลักประกัน

6.5 กรณีอสังหาริมทรัพย์ที่นำมาจำนองเป็นประกันเงินกู้ตามข้อ 6.1 ข้อ 6.2 และข้อ 6.4 มีราคาประเมินน้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้กู้ แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินที่ให้กู้ กชก. อาจพิจารณาให้นาสังหาริมทรัพย์อื่นซึ่งมิได้จำนองเป็นประกันต่อเจ้าหนี้รายมาจำนองเป็นประกันเพิ่มเติมได้ หรืออาจจัดหาบุคคลมาค้ำประกันตามหลักเกณฑ์การใช้บุคคลค้ำประกันร่วมด้วยก็ได้ตามที่ กชก.กำหนดเพื่อให้มีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้กู้

7. อัตราดอกเบี้ย

ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากผู้กู้ยืมไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี ในกรณีที่เห็นสมควร กชก.อาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยได้ โดยคำนวณตามจำนวนเงินต้นคงเป็นหนี้รายวัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินต้นจนถึงวันชำระคืนเสร็จ ทั้งนี้ไม่เป็นการทบต้น

8. ระยะเวลาการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย

ให้ผู้กู้ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายงวดให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 20 ปี นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับเงินต้น

9. การผิดชำระหนี้และการขยายเวลาชำระหนี้เงินกู้

กรณีผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่งได้ทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้เนื่องจากมีเหตุจำเป็นควรผ่อนผัน ช.ก.ส. อาจอนุมัติให้ผิดการชำระเงินรายงวดนั้นทั้งหมดหรือ

บางส่วนได้ ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองคราวติดต่อกันคราวละไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบ

กรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดเวลา หรือไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้เสร็จสิ้น ภายในระยะเวลาชำระหนี้ที่กำหนดไว้ในสัญญา เนื่องจากมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผันให้ ธ.ก.ส. เสนอเรื่องให้ กชก.พิจารณา กชก.อาจพิจารณาขยายเวลาชำระหนี้ให้ผู้กู้ยืมได้ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสามคราวคราวละไม่เกินสองปี หรือพิจารณาปรับโครงสร้างหนี้ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กชก.กำหนด

10. กรณีลูกหนี้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ

10.1 กรณีผู้กู้ยืมประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และพืชผลทางเกษตรกรรม หรือที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ทำให้เกิดความเดือดร้อน กชก. อาจพิจารณาให้งดหรือลดดอกเบี้ยได้ตามหลักเกณฑ์ที่ กชก.กำหนด(ตามมติ กชก. ครั้งที่ 2/2545 ให้งดคิดดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 1 ปี และในปีถัดไปลดดอกเบี้ยเงินกู้ลงจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 3 เป็นเวลา 2 ปี)

10.2 กรณีที่ผู้กู้ยืมได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงด้วยเหตุใดๆ และกชก.พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้กู้ยืมไม่สามารถที่จะชำระหนี้ได้อีกต่อไป กชก.อาจพิจารณาเสนอขอจำหน่ายเป็นหนี้สูญเฉพาะดอกเบี้ยหรือเงินต้น หรือทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ตามหลักเกณฑ์ที่ กชก.กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

11. สถานที่ติดต่อขอความช่วยเหลือ

11.1 ส่วนกลาง ส่วนช่วยเหลือเกษตรกร สำนักงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร 10200 รับเรื่องขอความช่วยเหลือทั่วประเทศตามภูมิคำเนาของผู้ขอความช่วยเหลือหรือที่สำนักงานเขตทุกเขตในกรุงเทพมหานคร

11.2 ส่วนภูมิภาค สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัด หรือ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือ ช.ก.ส. สาขาอำเภอ ตามภูมิลำเนา ของผู้ขอความช่วยเหลือ

ประเภทคำร้อง

ประเภทของคำร้องขอความช่วยเหลือ มี 2 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทคำร้องที่ดำเนินการตามปกติ มี 3 กรณี กรณีการขอกู้ยืมเงินเพื่อปลดปล่อย หนี้สินหรือซื้อที่ดินเนื่องจากหนี้สิน กรณีการขอกู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่นาเช่า ขั้นตอนการให้ความ ช่วยเหลือ กรณีการขอกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ
2. ประเภทคำร้องที่ดำเนินการโดยเร่งด่วน มี 2 กรณี กรณีขายฝากไถ่คืนสิ้นสุดระยะเวลา ตามสัญญา กรณีหนี้สินอยู่ระหว่างบังคับคดีประกาศขายทอดตลาด

ขั้นตอนการช่วยเหลือคำร้องประเภทที่ดำเนินการตามปกติ

คำร้องที่ดำเนินการตามปกติมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1) การรับคำร้องขอความช่วยเหลือ

เมื่อเกษตรกรและผู้ยากจน(ผู้ขอกู้) แจ้งความจำนงค์ต่อเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ตาม ภูมิลำเนาของผู้ขอกู้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

1. ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยพิจารณาคำขอว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบ หรือไม่ โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ประกอบคำขอทำการสอบปากคำใน เบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงที่ต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือ รวมทั้งประเด็น ข้ออ้างข้อโต้แย้งต่างๆ พิจารณาควบคู่ไปกับเอกสารหลักฐานดังนี้

1.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

1.2 สำเนาทะเบียนบ้าน

1.3 สำเนาสัญญาจ้างหรือสัญญาขายฝาก ที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสัญญาเงินกู้

1.4 สำเนาเอกสารสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนด, น.ส.3, น.ส.3 ก (โดยให้ผู้ขอกู้ถ่ายเอกสารมาทุกหน้า)

1.5 สำเนาคำพิพากษาหรือสำเนาสัญญาประนีประนอมยอมความ ว่าศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้แล้ว (กรณีเป็นหนี้ธนาคารพาณิชย์)

1.6 หลักฐานการเช่าที่ดิน (ถ้ามี) กรณีขอซื้อที่ดินเช่า

1.7 สำเนาเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. จัดบันทึกถ้อยคำ กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะให้ความช่วยเหลือด้านการเงินกู้ได้ตามระเบียบ หรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์

3. มีหนังสือแจ้งคู่กรณีเพื่อนัดมาดำเนินการไต่ถามเคลียตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 (ภายใน 3 วันทำการ) นับแต่วันที่รับคำร้องโดยอาศัยอำนาจนายอำเภอตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547

4. นัดประชุม อชก. ในวันที่นัดคู่กรณีมาเพื่อดำเนินการไต่ถามเคลียตาม ข้อ 3 หรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่กรณี หากไม่สามารถนัดประชุม อชก. ได้ อนุกรรมการคนใดคนหนึ่งสามารถดำเนินการไต่ถามเคลียประนีประนอมข้อพิพาทได้ และเมื่อได้มีการไต่ถามเคลียแล้วให้นำผลการไต่ถามเคลียเสนอประธานอนุกรรมการฯ พิจารณาและแจ้งที่ประชุม อชก. เพื่อทราบต่อไป

ทั้งนี้ การไต่ถามเคลียประนีประนอมข้อพิพาทให้ดำเนินการด้วยความสมัครใจของคู่กรณี โดยยึดหลักระเบียบ กฎหมาย เป็นแนวทางในการไต่ถามเคลีย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและ

บรรลุลวัตถุประสงค์ของกองทุนที่จะช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรและผู้ยากจนให้ได้มากที่สุด

เมื่อคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ให้นำผลการไกล่เกลี่ยนำลงสารบบความแฟงไว้เป็นหลักฐาน ณ ที่ว่าการอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสำนักงานเขตท้องที่แล้วแต่กรณี แล้วรวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดส่งเรื่องให้ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอ ซึ่งผู้ขอกู้มีภูมิลำเนาภายใน 3 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้อำนาจการไกล่เกลี่ยเพื่อดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2) การวิเคราะห์คำขอกู้

1. เมื่อ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอ ได้รับเรื่องจาก อชก. ตามขั้นตอนที่ 1 แล้ว ธ.ก.ส. พิจารณาและวิเคราะห์คำขอกู้เงินตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของกองทุน และวิธีการของ ธ.ก.ส. ภายในระยะเวลา 20 วันทำการ แล้วส่งผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ อชก. ส่วนต่างๆ เพื่อดำเนินการต่อไป ตามกรอบอำนาจการพิจารณาอนุมัติเงินดังนี้

1.1 วงเงินกู้รายละไม่เกิน 200,000 บาท ให้ส่งสำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแล้วแต่กรณีตามภูมิลำเนาของผู้ขอู้ เพื่อนำเสนอที่ประชุม อชก. เขต หรือที่ประชุม อชก. ส่วนอำเภอ พิจารณาอนุมัติเงินกู้

1.2 วงเงินกู้รายละไม่เกิน 200,000 บาทแต่ไม่เกิน 300,000 บาท ให้ส่งสำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แล้วแต่กรณีตามภูมิลำเนาของผู้ขอู้เพื่อนำเสนอที่ประชุม อชก.กทม. หรือที่ประชุม อชก. ส่วนจังหวัด พิจารณาอนุมัติเงินกู้

1.3 วงเงินกู้รายละเกินกว่า 300,000 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาท ของผู้ขอู้ทั่วประเทศให้ส่ง ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ เพื่อส่งให้ สป.กษ. เพื่อนำเสนอที่ประชุม อชก.ส่วนกลาง พิจารณาอนุมัติเงินกู้

2. เมื่อฝ่ายเลขานุการของ อชก.ส่วนต่างๆ ได้รับเรื่องตามข้อ 1 แล้วให้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้

เมื่อ อชก. ส่วนกลาง อชก.กทม. อชก.ส่วนจังหวัด อชก.ส่วนอำเภอ ได้รับแจ้งผลการพิจารณาวิเคราะห์คำขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ตามขั้นตอนที่ 2 แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ และสรุปผลคำขอกู้เงินของ ธ.ก.ส. เพื่อเสนอที่ประชุมพิจารณาภายใน 15 วันทำการ (ตามแบบเสนอที่ประชุม)

2. เมื่อที่ประชุม อชก. พิจารณาแล้วผลเป็นประการใดให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ดำเนินการดังนี้

2.1 กรณีที่ประชุมไม่อนุมัติ ให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ที่พิจารณา แจ้ง อชก. ที่รับเรื่องเบื้องต้นและผู้ขอกู้ทราบ

2.2 กรณีที่ประชุมอนุมัติ ให้ดำเนินการต่อดังนี้

2.2.1 ให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ส่งเอกสารและหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน (ตามบัญชีเอกสารและแบบบัญชี 1) ให้ สป.กษ. เพื่อพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงิน

2.2.2 สป.กษ. ดำเนินการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งหากไม่ถูกต้องตามระเบียบ/หลักเกณฑ์จะไม่อนุมัติเบิกจ่ายเงินและยุติเรื่อง หากตรวจสอบแล้วถูกต้องตามระเบียบ/หลักเกณฑ์ จะดำเนินการจัดทำใบถอนเงินฝากให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ และแจ้งให้ อชก. เจ้าของเรื่องและผู้ขอกู้ทราบ (ภายใน 5 วันทำการ)

2.2.3 เมื่อ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ได้รับใบถอนเงินฝากจาก สป.กษ. ให้แจ้งผลการอนุมัติพร้อมโอนเงินให้ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอ ที่เกี่ยวข้องภายใน 5 วันทำการ

2.2.4 ธ.ก.ส. สาขา ที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้ผู้ขอกู้มาทำสัญญาและจ่ายเงินกู้ให้แล้วเสร็จภายใน 9 วันทำการ ทั้งนี้หากไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดให้โอนเงินคืนเข้าบัญชีกองทุนพร้อมทั้งแจ้งให้ สป.กษ.ทราบภายใน 60 วันทำการ

2.2.5 เมื่อ ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินกู้ไปแล้วหรือยังไม่จ่ายตามข้อ 2.2.4 ให้ ธ.ก.ส. แจ้ง สป.กษ. ทราบต่อไปด้วย

ขั้นตอนการช่วยเหลือคำร้องประเภทที่ดำเนินการโดยเร่งด่วน

กรณีที่ 1 ขายฝากใกล้สิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญา

ขั้นตอนที่ 1) การรับคำร้องขอความช่วยเหลือ

เมื่อเกษตรกรและผู้ยากจน (ผู้ขอกู้) แจ้งความประสงค์ขอความช่วยเหลือต่อเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ตามภูมิลำเนาของผู้ขอกู้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

1. ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยพิจารณาคำขอว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบหรือไม่ โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ประกอบคำขอทำการสอบปากคำในเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริง ที่ต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือรวมทั้งประเด็นข้ออ้างข้อโต้แย้งต่างๆ พิจารณาควบคู่ไปกับเอกสารหลักฐานดังนี้

1.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

1.2 สำเนาทะเบียนบ้าน

1.3 สำเนาสัญญา ขายฝาก ที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสัญญาเงินกู้

1.4 สำเนาเอกสารสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนด, น.ส.3, น.ส.3ก (โดยให้ถ่ายเอกสารมาประกอบการพิจารณาทุกหน้า)

1.5 สำเนาเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. จดบันทึกถ้อยคำ กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้ได้ตามระเบียบ (ตามบันทึก 1) หรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ (ตามแบบบันทึก 2)

3. ให้ตรวจสอบว่าเป็นเรื่องขายฝากใกล้สิ้นสุดระยะเวลาไถ่คืนตามสัญญาจะครบกำหนดไถ่คืนเมื่อใด หากใกล้ครบแล้วและเห็นว่าจะดำเนินการไม่ทันตามกำหนดให้ อชก. ที่รับคำร้องแจ้งต่อผู้ขอกู้ประธานเจ้าหน้าที่เพื่อขอขยายเวลา ตามที่เห็นสมควรแล้วส่งเรื่องให้ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป ภายใน 2 วันทำการนับแต่วันที่รับเรื่องขอความช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ 2) การวิเคราะห์คำขอกู้

1. เมื่อ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอ ได้รับเรื่องจาก อชก. ตามขั้นตอนที่ 1 แล้ว ธ.ก.ส. พิจารณาและวิเคราะห์คำขอกู้เงินตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของกองทุนและวิธีการของ ธ.ก.ส. ภายใน 12 วันทำการ แล้วส่งผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ อชก. ส่วนต่างๆ เพื่อดำเนินการต่อไป ตามกรอบอำนาจการพิจารณาอนุมัติเงินดังนี้

1.1 วงเงินกู้รายละไม่เกิน 200,000 บาท ให้ส่งสำนักงานเขต หรือที่ว่าการแล้ว แต่กรณีตามภูมิำเนาของผู้ขอกู้ เพื่อนำเสนอที่ประชุม อชก.เขต หรือที่ประชุม อชก. ส่วนอำเภอ พิจารณาอนุมัติเงินกู้

1.2 วงเงินกู้รายละเกินกว่า 200,000 บาท แต่ไม่เกิน 300,000 บาท ให้ส่งสำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แล้วแต่กรณีตามภูมิำเนาของผู้ขอกู้เพื่อนำเสนอที่ประชุม อชก.กทม. หรือที่ประชุม อชก.ส่วนจังหวัด พิจารณาอนุมัติเงินกู้

1.3 วงเงินกู้รายละเกินกว่า 300,000 บาท แต่ไม่เกิน 500,000 บาทของผู้ขอกู้ทั่วประเทศให้ส่ง ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ เพื่อส่งให้ สป.กษ. เพื่อนำเสนอที่ประชุม อชก. ส่วนกลาง พิจารณาอนุมัติเงินกู้

2. เมื่อฝ่ายเลขานุการของ อชก. ส่วนต่างๆ ได้รับเรื่องตามข้อ 1 แล้วให้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้

เมื่อ อชก. ส่วนต่างๆ ได้รับแจ้งผลการวิเคราะห์จาก ธ.ก.ส. แล้ว

1. ให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ดำเนินการตรวจสอบวิเคราะห์และสรุปผลคำขอกู้ของ ธ.ก.ส. เพื่อเสนอ ประธาน อชก. หรืออนุกรรมการที่ประธาน อชก. นั้นๆ มอบหมาย แล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาอนุมัติคำขอกู้เงินของผู้กู้ภายใน 5 วันทำการ แล้วนำเสนอที่ประชุม อชก. ทราบในคราวประชุมครั้งต่อไป

2. เมื่อดำเนินการตามข้อ 1 แล้ว ผลเป็นประการใดให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ดำเนินการดังนี้

2.1 กรณีที่ไม่อนุมัติ ให้ฝ่ายเลขานุการของ อชก. ที่พิจารณาแจ้งอชก. ที่รับเรื่องเบื้องต้นและผู้ขอู้ทราบ

2.2 กรณีที่อนุมัติ ให้ดำเนินการต่อดังนี้

2.2.1 ให้ อชก. ส่งเอกสารและหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน (ตามแบบบัญชี 1) ให้ สป.กษ. เพื่อพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงิน

2.2.2 สป.กษ. ดำเนินการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หากไม่ถูกต้องตามระเบียบ/หลักเกณฑ์ ไม่อนุมัติเบิกจ่ายเงินและยุติเรื่อง หากตรวจสอบแล้วถูกต้องตามระเบียบ/หลักเกณฑ์ ดำเนินการจัดทำใบถอนเงินฝากให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ และแจ้งให้ อชก. เจ้าของเรื่องและผู้ขอู้ทราบภายใน 3 วันทำการ

2.2.3 เมื่อ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ได้รับใบถอนเงินฝากจาก สป.กษ. ให้แจ้งผลการอนุมัติพร้อมโอนเงินให้ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอที่เกี่ยวข้องภายใน 3 วันทำการ

2.2.4 ธ.ก.ส. สาขาที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้ผู้ขอกู้มาทำสัญญาและ จ่ายเงินกู้ให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการ หากไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดให้โอนเงินคืนเข้าบัญชีกองทุนพร้อมทั้งแจ้งให้ สป.กษ. ทราบภายใน 60 วันทำการ

2.2.5 เมื่อ ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินกู้ไปแล้วหรือยังไม่จ่ายตามข้อ 2.2.4 ให้ ธ.ก.ส. แจ้ง สป.กษ. ทราบต่อไปด้วย

กรณีที่ 2 หนี้สินอยู่ระหว่างบังคับคดีประกาศขายทอดตลาด

ขั้นตอนที่ 1) การรับคำร้องขอความช่วยเหลือ

เมื่อเกษตรกรและผู้ยากจน (ผู้ขอกู้) แจ้งความประสงค์ขอความช่วยเหลือต่อเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ตามภูมิฐานะของผู้ขอกู้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

1. ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยพิจารณาคำขอว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบหรือไม่โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ประกอบคำขอ ทำการสอบปากคำในเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริง ที่ต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือ รวมทั้งประเด็นข้ออ้างข้อโต้แย้งต่างๆ พิจารณาควบคู่ไปกับเอกสารหลักฐานดังนี้

1.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

1.2 สำเนาทะเบียนบ้าน

1.3 สำเนาสัญญาจ้างหรือสัญญาขายฝากที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสัญญาเงินกู้

1.4 สำเนาเอกสารสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนด, น.ส.3, น.ส.3ก (โดยให้ถ่ายเอกสารประกอบการพิจารณาทุกหน้า)

1.5 สำเนาคำพิพากษาหรือสำเนาสัญญาประนีประนอมยอมความ (กรณีเป็น
หน้าธนาคารพาณิชย์)

1.6 สำเนาคำบังคับคดีและประกาศขายทอดตลาด (ถ้ามี)

1.7 สำเนาเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. จดบันทึกถ้อยคำ กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ (ตามแบบบันทึก 1) หรือไม่อยู่ใน
หลักเกณฑ์ (ตามแบบบันทึก 2) ที่จะให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้ได้ตามระเบียบ

3. ให้ตรวจสอบว่าเป็นเรื่องหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งอยู่ระหว่างการบังคับคดี
ประกาศขายทอดตลาดหรือไม่ หากอยู่ให้ อชก. ที่รับคำร้องแจ้งผู้ขอู้ประสานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการ
ของการบังคับคดีกับพนักงานบังคับคดีโดยด่วน ก่อนที่จะมีการบังคับหรือก่อนการบังคับคดีจะ
เสร็จสิ้น แล้วส่งเรื่องให้ ธ.ก.ส. สาขา หรือ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอ ดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป
ภายใน 2 วันทำการนับแต่วันที่รับเรื่องขอความช่วยเหลือ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2 และ
ขั้นตอนที่ 3 เหมือนกรณีที่ 1 ขยายฝากใกล้สิ้นสุดระยะเวลาไถ่คืนตามสัญญา

การดำเนินการทางคดี

1. การดำเนินการทางคดีจะอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของสำนักงานอัยการสูงสุดและมี
การดำเนินการทางคดีเมื่อถูกเรียกคืนเงินกู้ตามกรณีใดกรณีหนึ่งดังนี้

1.1 เมื่อผู้กู้ยืมไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้เงินโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (ตามข้อ 30 (1)
ของระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2547)

1.2 เมื่อผู้กู้ยืมไม่ชำระเงินรายงวดตามที่กำหนดสำหรับงวดนั้น โดยไม่ได้รับอนุญาต
ให้ผิดชำระหนี้ หรือเมื่อผู้กู้ยืมไม่ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาชำระหนี้
กำหนดไว้โดยไม่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาชำระหนี้เงินกู้ หรือเมื่อผู้กู้ยืมไม่ชำระเงินกู้ให้เสร็จสิ้น
ภายในระยะเวลาที่ผ่อนผันให้ (ตามข้อ 30 (2) ของระเบียบฯ)

1.3 เมื่อผู้กู้ยืมหรือผู้ค้ำประกันของผู้กู้ยืมถูกบุคคลภายนอกฟ้องคดีแพ่งต่อศาลและขอบังคับคดีจากหลักประกันที่จำนองกับกองทุน ถือว่ากองทุนได้รับความเสียหาย (ตามข้อ 30 (3) ของระเบียบฯ)

2. เมื่อมีเหตุให้ผู้กู้ต้องถูกเรียกคืนเงินกู้ ให้ ธ.ก.ส. ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ให้ ธ.ก.ส. สาขา มีหนังสือเรียกคืนเงินกู้และบอกกล่าวบังคับจำนอง และรายงานการเรียกคืนเงินกู้ ให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ทราบนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด

2.2 ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่แจ้ง สป.กษ. ทราบ เพื่อ สป.กษ. ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุด หรือสำนักงานอัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจาก ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่และนำเสนอที่ประชุม อชก.ส่วนกลาง และอชก.ทราบ

การติดตามและรายงาน

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 ข้อ 32 ได้กำหนดให้คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) รายงานผลการปฏิบัติงานในการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) ทราบทุกๆ 4 เดือน และ กชก. ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2542 ได้มีมติให้ อชก. ทุกคณะรายงานผลการปฏิบัติงานช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้ กชก. ทราบทุกเดือน

1. ระบบการติดตาม

1.1 การติดตามหลังการอนุมัติเงินกู้ เพื่อควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของผู้กู้ยืมเงินว่าดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในคำขอกู้เงินหรือไม่และเพื่อให้ทราบปัญหาในการดำเนินการ และความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืม รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

1.2 การแจ้งเตือนและการเร่งรัดหนี้เงินกู้ เพื่อเตือนให้ลูกหนี้กองทุนทราบล่วงหน้าในการชำระหนี้เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ในแต่ละงวดว่าจำนวนเท่าไร ต้องชำระภายในวันที่เท่าไร โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1.2.1 การแจ้งเตือนและการเร่งรัดหนี้เงินกู้ ให้เป็นหน้าที่ของ ธ.ก.ส. ตามบันทึกข้อตกลง ซึ่ง ธ.ก.ส. จะกำหนดรูปแบบ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งเตือนตามวิธีการของ ธ.ก.ส.

1.2.2 อชก. ส่วนต่างๆ อาจมอบหมายให้อนุกรรมการตรวจเยี่ยมร่วมกับ ธ.ก.ส. ตามความเหมาะสมด้วยก็ได้ โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายจากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

1.2.3 เมื่อ ธ.ก.ส. สาขา ดำเนินการตาม (1.2.1) แล้ว ควรรายงานผลการดำเนินการให้ อชก. ส่วนที่เกี่ยวข้อง ทราบทุกรายไตรมาสของปีบัญชี ธ.ก.ส. หรือตามที่ อชก. ส่วนที่เกี่ยวข้องกำหนด

1.3 การติดตามหนี้เงินกู้กรณีค้างชำระ เพื่อติดตามเร่งรัดการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนให้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาตามสัญญากู้ยืม เพื่อควบคุมการชำระหนี้ให้เป็นไปตามระเบียบฯ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและปัญหาในการไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดในสัญญาได้ โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1.3.1 เป็นหน้าที่ของ ธ.ก.ส. ตามบันทึกข้อตกลงซึ่งเมื่อลูกหนี้กองทุนไม่สามารถปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในสัญญาได้ ธ.ก.ส. จะต้องออกไปติดตามลูกหนี้ที่ค้างชำระอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.2 หากไม่สามารถดำเนินการตามสัญญาได้ ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบฯ เช่น การผิดผ่อน การเรียนคืนเงินกู้ การดำเนินคดี

1.3.3 อชก. ส่วนต่างๆ อาจมอบหมายให้อนุกรรมการตรวจเยี่ยมร่วมกับ ธ.ก.ส. เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขด้วยก็ได้ โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายจากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

2. ระบบรายงาน เพื่อให้ กชก. ทราบผลการดำเนินการและใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางช่วยเหลือ รวมทั้งการเสนอขอรับงบประมาณสนับสนุน โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

2.1 อชก.กทม. อชก.ส่วนจังหวัด อชก.เขต และ อชก.ส่วนอำเภอ เก็บรวบรวมข้อมูลการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบฯ และจัดทำรายงาน (ตามแบบรายงาน) ส่งให้ สป.กษ. ทราบทุกเดือนตามแบบฟอร์มที่กำหนด ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

2.2 ธ.ก.ส. สาขาในฐานะอนุกรรมการใน อชก. รายงานสถานะหนี้ของลูกค้าหนี้กองทุนให้ อชก. ส่วนที่รับผิดชอบทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2.3 ธ.ก.ส. รายงานยอดเงินฝากคงเหลือประจำเดือน พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายและรับชำระหนี้เงินกู้ของกองทุน (Statement) ให้ สป.กษ. ทราบทุกเดือนภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

2.4 ธ.ก.ส. รายงานผลการรับ-จ่ายเงิน ต้นเงินกู้ค้างชำระ และต้นเงินกู้คงเหลือของกองทุนให้ สป.กษ. ทราบทุก 3 เดือน และสิ้นปีการเงินของ ธ.ก.ส.

2.5 ธ.ก.ส. รายงานการจ่ายเงินกู้กรณีไม่สามารถจ่ายเงินกู้ให้ผู้ขอเงินให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับตั้งแต่วันที่โอน ให้ สป.กษ. ทราบทุกเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

2.6 ธ.ก.ส. รายงานผลการดำเนินงานของกองทุน และรายละเอียดการจ้างเงินกู้ในแต่ละเดือน ให้ สป.กษ. ทราบทุกเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

2.7 ธ.ก.ส. จัดส่งรายละเอียดการรับจ่ายเงินของลูกค้าหนี้เงินกู้อย่างบุคคลของกองทุนให้ สป.กษ. ทราบทุกสิ้นปีการเงินของ ธ.ก.ส.

2.8 สป.กษ. รายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน สถานะ
เงินกองทุนและงานคดี ให้ อชก. ส่วนกลางทราบทุกเดือน

2.9 สป.กษ. รายงานผลการดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนให้ กชก. และ
คณะรัฐมนตรีทราบทุกๆ 6 เดือนของปีงบประมาณ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกษตรกร

โครงการศึกษาการฟื้นฟูอาชีพลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและ
ผู้ยากจน พ.ศ. 2546

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เป็นลูกหนี้(ที่ระบุในสัญญา) ชื่อ.....

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ

ผู้รับภาระชำระหนี้ ชื่อ

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ

หมายเลขโทรศัพท์.....

ระดับการชำระหนี้สิน				
..... น ม				
1	2	3	4	5

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับภาระชำระหนี้และสมาชิกในครัวเรือน

1.1 ชื่อผู้รับภาระชำระหนี้.....

รหัส

สถานภาพในครัวเรือนของผู้รับภาระชำระหนี้กับผู้กู้ ☐

1. หัวหน้าครอบครัว

2. คู่สมรส

3. สมาชิกครัวเรือน

4. อื่นๆ(ระบุ).....

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับภาระชำระหนี้

1) เพศของผู้รับภาระชำระหนี้

☐

1. ชาย

2. หญิง

2) อายุของผู้รับภาระชำระหนี้

☐

ปี

3) ระดับการศึกษาของผู้รับภาระชำระหนี้

☐

1. ไม่รู้หนังสือ

2. เรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ต่ำกว่าภาคบังคับ

4. ภาคบังคับ(ประถมศึกษา)

5. มัธยมต้น

6. มัธยมปลาย

7. อาชีวฯ ปวส./ปวช.

8. อุดมศึกษา

4) การประกอบอาชีพของผู้รับภาระชำระหนี้

อาชีพหลัก/รอง

รหัส

(1) อาชีพหลัก (รายได้เป็นหลัก)

☐

(2) อาชีพรอง

☐

1. ทำสวน/ปลูกไม้ยืนต้น

2. ทำนา

3. ทำไร่

4. เลี้ยงสัตว์บก (ปศุสัตว์)

5. ทำประมง/เลี้ยงสัตว์น้ำ

6. รับจ้างในภาคเกษตร

7. รับจ้าง/บริการนอกภาคเกษตร

8. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

9. เป็นพนักงานโรงงาน/บริษัท

10. ทำ/เคยทำราชการ/รัฐวิสาหกิจ

11. เกือบหาของป่า

12. อื่นๆ

13. ไม่มีอาชีพ (รวมแม่บ้าน)

1.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดที่อยู่อาศัยด้วยกัน

คน

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ออกไปทำงานต่างถิ่น(ต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ)

คน

1.5 จำนวนสมาชิกครัวเรือนที่ช่วยงานในภาคเกษตรในรอบปีเป็นหลัก

คน

1.6 จำนวนสมาชิกครัวเรือนที่ช่วยงานนอกภาคเกษตรในรอบปีเป็นหลัก

คน

1.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้ทำงาน

คน

หมวดที่ 2 การถือครอง การใช้ประโยชน์ที่ดิน และมูลค่าที่ดิน ปีเพาะปลูก 2549/50

ท่านถือครองที่ดินทั้งหมด จำนวน..... แปลง คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด.....ไร่

แปลงที่	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	สภาพการ ถือครอง (1 - 5)	ประเภท เอกสาร สิทธิ (1 - 11)	มูลค่าที่ดิน (บาท/แปลง)	แหล่งน้ำหลัก เพื่อทำการ เกษตรจากไหน (1- 6)	การใช้ ประโยชน์ ที่ดิน (1 - 10)	การปลูกพืชอายุสั้น		ที่ดินให้เช่าหรือเช่าที่ดิน		ที่ดินขายฝากหรือคิดจำนอง		
							ตลอดปี	เฉพาะฤดูฝน	เงินสดหรือ ผลผลิต (บาท/ไร่/ปี)	ระยะเวลา เช่า(ปี)	รหัส (1 - 6)	จำนวน เงินกู้ที่ ได้รับ(บาท)	อัตราดอกเบี้ยที่จ่าย (%/ปี)
.(1)	.(2)	.(3)	.(4)	.(5)	.(6)	.(7)	.(8)	.(9)	.(10)	.(11)	.(12)	.(13)	.(14)
1													
2													
3													
4													
5													

(3) สภาพการถือครอง

1. ของตนเอง
2. เข้าจากผู้อื่น
3. ได้รับสิทธิจากราชการให้
ใช้ประโยชน์
4. ได้ทำฟรี
5. อื่นๆ(ระบุ).....

(4) เอกสารสิทธิ

1. สปก.4-01 ในชื่อท่าน
2. สปก.4-01ในชื่อผู้อื่น
3. โฉนดที่ดิน
4. นส.3
5. นส. 3ก
6. นส. 3ข
7. ภบท.5
8. สค 1,2
9. สัญญาเช่า
10. ไม่มีเอกสารสิทธิ
11. อื่นๆ(ระบุ).....

(6) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

1. น้ำชลประทาน
2. น้ำฝนอย่างเดียว
3. แหล่งน้ำธรรมชาติ
4. บ่อ, สระ ขุดเอง
5. บ่อ, สระ, อ่างน้ำ
สาธารณะ
6. อื่นๆ(ระบุ).....

(7) การใช้ประโยชน์ที่ดิน

1. ที่บ้าน
2. ที่นา
3. ที่ไร่
4. ที่สวนไม้ผล
5. ที่ปลูกไม้ยืนต้น
6. ที่ไร่นาสวนผสม
7. ที่ปลูกผัก
8. ที่เลี้ยงสัตว์บก/น้ำ
9. ทุ่งหญ้า
10. ที่ว่างเปล่า

(12) ที่ดินคิดจำนองหรือขายฝาก

1. จำนองสถาบันการเงิน
2. จำนองบุคคลอื่น
3. รับจำนองผู้อื่น
4. ขายฝาก
5. รับขายฝากจากผู้อื่น
6. ไม่มีการจำนอง/ขายฝาก

หมายเหตุ: ให้แปลงที่ 1 เป็นแปลงที่ได้โอนมาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้เงินจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อเกษตรกรและผู้ยากจน

หมวดที่ 3 ระบบการใช้ที่ดินของครัวเรือนทุกแปลงในปี 2549/50

ฤดูที่ 1	จำนวน(ไร่)	ฤดูที่ 2	จำนวน(ไร่)
1. ข้าวนาปี		1.ข้าวนาปรัง	
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
3. พืชผัก.....		3. พืชผัก.....	
4. ไม้ดอก/ไม้ประดับ		4. ไม้ดอก/ไม้ประดับ	
5. มันสำปะหลัง		5. มันสำปะหลัง	
6. อ้อย		6. อ้อย	
7.กล้วย		7.กล้วย	
8.มะละกอ		8.มะละกอ	
9.ถั่วเหลือง		9.ถั่วเหลือง	
10.ถั่วลิสง		10.ถั่วลิสง	
11.ถั่วเขียว		11.ถั่วเขียว	
12. พืชอายุสั้นอื่นๆ(ระบุ).....		12. พืชอายุสั้นอื่นๆ(ระบุ).....	
13.ยูคาลิปตัส		13.ยูคาลิปตัส	
14. ไม้ผล.....		14. ไม้ผล.....	
15.ยางพารา		15.ยางพารา	
16. ไม้ยืนต้นอื่นๆ(ระบุ).....		16. ไม้ยืนต้นอื่นๆ(ระบุ)....	
17. บ่อเลี้ยงปลาน้ำจืด		17. บ่อเลี้ยงปลาน้ำจืด	
.-ชนิด (ระบุ).....		.-ชนิด (ระบุ).....	
.-กึ่ง.....		.-กึ่ง.....	
18.เลี้ยงสัตว์.....		18.เลี้ยงสัตว์.....	

หมวดที่ 4 รายได้และรายจ่ายที่เป็นเงินสดทั้งหมดของครัวเรือน ปี 2549/50

4.1 รายได้ทั้งหมดจากการเกษตร(ที่ดินทุกแปลง)ปีการผลิต 2549/50

รายการ	เนื้อที่ปลูกเลี้ยง (ไร่)	รายได้เงินสด		
		ปริมาณขาย (กก.)	ราคาขาย (บาท)	รายได้รวม (บาท)
1. พืช				
1.1 ข้าวนาปี				
1.2 ข้าวนาปรัง				
1.3 อ้อย				
1.4 ถั่วเขียว				
1.5 มะละกอ				
1.6 มันสำปะหลัง				
1.7 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์				
1.8 ผักต่างๆ				
1.9 ไม้ดอก/ไม้ประดับ				
1.10 ไม้ผล				
1.11 ยางพารา				
1.12 ปาล์มน้ำมัน				
1.13 ถั่วเหลือง				
1.14 ถั่วลิสง				
1.15 ถั่วเขียว				
1.16 พืชอื่นๆ.....				
2. สัตว์บก (ปศุสัตว์)				
2.1 ไก่เนื้อ				
2.2 ไก่ไข่				
2.3 หมู				
2.4 โคเนื้อ				
2.5 โคเนื้อ				
2.6 โคพืชม้าน				
2.7 กระบือ				
2.8 สัตว์อื่นๆ ระบุ.....				
.....				
.....				
3. สัตว์น้ำ (เลี้ยง)				
3.1 ปลา.....				
3.2 กุ้ง				
3.3 สัตว์น้ำอื่นๆ.....				
4. สัตว์น้ำที่จับตามธรรมชาติ				
4.1 ปลา				
4.2 อื่นๆ.....				
.....				

รายการ	เนื้อที่ปลูก พืช(ไร่)	พันธุ์พืช (บาท)	สารเคมี			ค่าจ้าง แรงงาน	ค่าจ้าง เครื่อง จักร	ค่า น้ำมัน
			กำจัด วัชพืช	กำจัด ศัตรูพืช	ปุ๋ย/ฮอร์โมน/ สารบำรุง			
1. ขีวนาปี								
2. ขีวนาปรัง								
3. อ้อย								
4. ถั่วเขียว								
5. มะละกอ								
6. มันสำปะหลัง								
7. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์								
8. ผักต่างๆ								
9. ไม้ดอก/ไม้ประดับ								
10. ไม้ผล								
11. ยางพารา								
12. ปาล์มน้ำมัน								
13. ถั่วเหลือง								
14. ถั่วลิสง								
15. ถั่วเขียว								
16. พืช.....								
อื่นๆ.....								

[illegible][illegible]

4. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ทางการเกษตรต่างๆ รวม..... ..บาท/ปี
5. ค่าใช้จ่ายในการจับสัตว์น้ำตามแหล่งธรรมชาติ รวม..... ..บาท/ปี
6. อื่นๆ(ระบุ)..... รวม..... ..บาท/ปี

4.3 รายได้และรายจ่ายทั้งหมด นอกภาคเกษตรที่เป็นเงินสด ปีการผลิต 2549/50

รายการทั้งหมด	รายได้รวม		รายจ่ายรวม	
	บาท/เดือน	บาท/ปี	บาท/เดือน	บาท/ปี
1. อุตสาหกรรมในครัวเรือน				
2. ไปรับจ้างที่อื่น (นอกภาคเกษตร)				
3. ค่าขาย/ให้บริการ				
4. เงินเดือน/เบี้ยเลี้ยง				
5. รายได้และรายจ่ายจากการเลี้ยงโชค				
6. ถูก ญาติส่งเงินมาให้				
7. รายได้และรายจ่ายอื่นๆ				
7.1. รับจ้างแรงงานคนในการเกษตร				
7.2. นำอุปกรณ์การ เกษตรไปรับจ้าง				
8. ของป่า เห็ด				
หน่อไม้				
ของป่าอื่นๆ(ระบุ).....				
9. อื่นๆ(ระบุ).....				

4.4 รายจ่ายที่เป็นเงินสดทั้งหมดในการบริโภคอุปโภคของครัวเรือน ในปีการผลิต 2549/50

รายการค่าใช้จ่าย	บาท/เดือน	รวม บาท/ปี
1. ค่าข้าวสาร		
2. ค่ากับข้าวและอาหารต่างๆ		
3. ค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/บุหรี่ ยาสูบ		
4. ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม		
5. ค่ารักษาพยาบาล		
6. ค่าใช้จ่ายตามประเพณีต่างๆ		
7. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา		
8. ค่าเช่าต่างๆ (แฟงลอย ร้านค้าฯลฯ)		
9. ค่าบันเทิงต่างๆ(แผ่น cd vcd mp3)		
10. ค่าเดินทาง(ติดต่อราชการ ตลาด อื่นๆ)		
11. ค่าน้ำ		
12. ค่าไฟฟ้า		
13. ค่าโทรศัพท์(รวมโทรศัพท์มือถือ)		
14. ค่าแก๊ส/ถ่าน/ฟืน		
15. อื่นๆ(ระบุ).....		

หมวดที่ 5 หนี้สิน และการชำระคืน

5.1 สถานะของลูกหนี้ในการกู้เงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อเกษตรกรและผู้ยากจน (ปี พ.ศ. 2549)

☐

ปกติ

☐

ค้างชำระ

☐

กู้ยังไม่ครบปี(ยังไม่ถึงกำหนดชำระครั้งแรกตามสัญญา)

5.2 การกู้เงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน

1) ท่านได้กู้เงินกองทุนหมุนเวียนฯ เมื่อ ปี พ. ศ.ระยะเวลาสัญญา.....ปี

2) จำนวนเงิน.....บาท

ตามลักษณะสัญญาเงินกู้ที่ระบุการชำระคืน ในปีแรก

3) เงินต้นปีละ.....บาท

4) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท ต่อปี

5) ชำระเดือน.....

6) เพื่อไถ่ถอนที่ดิน.....ไร่

7) ราคาตลาดของที่ดินที่ใช้ค้ำประกัน.....บาท

8) ท่านต้องการขายที่ดินแปลงที่ท่านใช้เป็นหลักค้ำประกันของกองทุนหมุนเวียน
เพื่อการเกษตรและผู้ยากจนแต่ไม่มีคนซื้อ

ใช่

ไม่ใช่ (ถาม ข้อ 9)

9) ถ้ามีคนมาขอซื้อที่ดินแปลงนี้ท่านจะ

ขายในราคา เท่ากับราคาตลาด

ขาย ถ้าได้ราคาสูงกว่าราคาตลาด.....บาท หรือ..... %

ไม่ขาย

10) การใช้ประโยชน์ของที่ดินแปลงนี้(พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
เป็นหลัก)

ปัจจุบัน.....

เดิม.....

5.3 ปัจจุบันมีเงินค้างชำระรวมทั้งหมดบาท

1) เงินต้นค้างชำระเป็นเงิน บาท

2) ดอกเบี้ยค้างชำระเป็นเงินบาท

5.4 ลักษณะการชำระคืนของลูกหนี้

☐ 0) กู้ยังไม่ครบปี(ยังไม่ถึงกำหนดชำระครั้งแรกตามสัญญา)

☐ 1) ไม่มีการชำระคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยตั้งแต่เริ่มกู้

เพราะ.....

☐ 2) มีการชำระคืนเฉพาะดอกเบี้ยเป็นบางปีตั้งแต่เริ่มกู้

เพราะ.....

☐ 3) มีการชำระคืนเฉพาะดอกเบี้ยทุกปีตั้งแต่เริ่มกู้

เพราะ.....

☐ 4) มีการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้เป็นบางปี

เพราะ.....

☐ 5) มีการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยทุกปีตั้งแต่เริ่มกู้

เพราะ.....

6) ปัจจุบันได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยเหลือร้อยละต่อปี

7) เงินต้นที่ต้องชำระคืนในปัจจุบัน เท่ากับ.....บาทต่อปี

8) ท่านเป็นลูกค้านักของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.)ด้วยหรือไม่

☐ เป็น ตั้งแต่ พ.ศ.

☐ ไม่เป็น

5.5 หนี้สิน การชำระคืน และแหล่งเงินกู้อื่นๆ ปีการผลิต 2549/50 (ไม่รวมหนี้จากกองทุนฯ)

1) ปัจจุบันครัวเรือนของท่านมีหนี้สินแหล่งอื่นๆอีกหรือไม่ ☐ ไม่มีหนี้สิน ☐ มีหนี้สิน(ตอบคำถามข้างล่าง)

แหล่งเงินเชื่อ (1 - 14)	วัตถุประสงค์ กู้ยืม (1 - 13)	กู้เมื่อเดือน/ปี ระบุ	เงินต้น ระบุ(บาท)	กู้เป็น (1)เงิน (2)สิ่งของ	ระยะเวลา สินเชื่อ(1-3)	อัตราดอกเบี้ย (%ต่อปี)	หลักประกัน (1-6)	การชำระหนี้ (1-3)	เหตุการณ์ค้างชำระ (1-5)
.(1)	.(2)	.(3)	.(4)	.(5)	.(6)	.(7)	.(8)	.(9)	.(10)

(1)แหล่งเงินเชื่อ (2)วัตถุประสงค์การกู้ยืม (6)ระยะเวลาสินเชื่อ (8)หลักประกัน (9)การชำระหนี้ (10)เหตุการณ์ค้างชำระ

1. ธ.ก.ส.	8.กองทุนหมู่บ้าน	1.ซื้อปัจจัยการผลิตหมุนเวียน	7.ต่อเติมที่อยู่อาศัย/
โรงเรียน	1.ระยะสั้น	1.ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง	1.เมื่อยังไม่ถึงเวลา	1.รอขาย
2. ธ.พาณิชย์	9.ญาติพี่น้อง	ในการเกษตร	8.ใช้หนี้สินเดิม	ไม่เกิน 1 ปี	2.บุคคลค้ำประกัน	2.ชำระตรงเวลา	2.นำรายได้
ทางอื่น
3. ธ.ออมสิน	10.เพื่อนบ้าน/เพื่อน	2.ซื้อเครื่องจักร/เครื่องแปรรูป	9.บวช/แต่งงาน/งานศพ	2.ระยะปานกลาง	3.กลุ่มค้ำประกัน	3.ถึงกำหนดแล้ว	3.พักชำระ
4. ธ.อาคารสงเคราะห์	11.เจ้าของที่ดิน	ทางการเกษตร	10.ค่าเล่าเรียน	ไม่เกิน 3 ปี	4.หลักทรัพย์ค้ำประกัน	แต่ยังค้างชำระ	4.ไม่มีเงิน
5. สหกรณ์	12.นายทุนเงินกู้	3.ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร	11.รักษาพยาบาล	3.ระยะยาว 3 ปี	5.ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน		
6. บริษัทเงินทุน	13.เล่นแชร์	4.ซื้อที่ดินเพิ่มกิจกรรมนอกเกษตร	12.ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน		6.อื่นๆ(ระบุ).....		
7. กลุ่มออมทรัพย์	14.SML	5.ลงทุนในกิจกรรมการค้า	13.อื่นๆ(ระบุ).....				
	15.อื่นๆ(ระบุ).....	6.ลงทุนในอุตสาหกรรมครัวเรือน					

2) ปัจจุบันครัวเรือนของท่านให้ผู้อื่นกู้ยืมหรือไม่ ☐ 1.ไม่มีการปล่อยกู้
☐ 2.ปล่อยกู้ให้กับ.....จำนวนเงิน.....บาทอัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

หมวดที่ 6 ทรัพย์สินและอุปกรณ์ทางการเกษตรของครัวเรือน(ที่มีมูลค่า 1,000 บาทขึ้นไป)

รายการ	จำนวน	มูลค่าที่สร้าง/ซื้อ รวม(บาท)	ใช้งานมาแล้ว(ปี)
1. บ้าน(สิ่งปลูกสร้างไม่รวมที่ดิน)	หลัง		
2. ชุมนาง	หลัง		
3. คอกสัตว์	คอก		
4. โรงเรือน/เพิงเก็บของ	หลัง		
5. แตรกเตอร์,รถไถเดินตาม	คัน		
6. รถอีแต๋น	คัน		
7. รถเก๋ง	คัน		
8. รถกระบะ	คัน		
9. รถพ่วง	คัน		
10. รถมอเตอร์ไซด์	คัน		
11. เครื่องสูบน้ำ	เครื่อง		
12. เครื่องพ่นยา	เครื่อง		
13. เครื่องรีดนม	เครื่อง		
14. เครื่องจักรรีดยาง	เครื่อง		
15. พ่อแม่พันธุ์สัตว์	ตัว		
16. โทรศัพท์เคลื่อนที่	เครื่อง		
17. ทองคำ/เครื่องประดับ			
18. โทรศัพท์บ้าน	เครื่อง		
19. ตู้เย็น	เครื่อง		
20. เครื่องซักผ้า	เครื่อง		
21. โทรทัศน์	เครื่อง		
22. เครื่องเล่น VDO VCD DVD	เครื่อง		
23. เตาอบไมโครเวฟ	เครื่อง		
24. บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ	บ่อ		
25.เตาแก๊สพร้อมถังแก๊ส	ชุด		
อื่นๆ.....	(.....)		

หมวดที่ 7 ทศนคติการชำระหนี้สินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

7.1 จงเรียงลำดับแหล่งสินเชื่อที่ท่านจะชำระเมื่อมีรายได้ จากการเกษตร/จากแหล่งอื่นๆ (เรียงลำดับจาก 1 - 7)

- ☐ กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน(เพื่อการไถ่ถอนที่ดิน)
- ☐ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.)
- ☐ กองทุนหมู่บ้าน
- ☐ สหกรณ์(ระบุ).....
- ☐ ญาติ/พี่น้อง
- ☐ นายทุน
- ☐ พ่อค้า
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

7.2 เหตุใดท่านจึงเลือกชำระหนี้สินจากแหล่งใน ข้อ 7.1 เป็นอันดับแรก

- ☐ ดอกเบี้ยสูง
- ☐ ต้องการรักษาเครดิต
- ☐ มีการติดตามทวงหนี้บ่อยครั้ง
- ☐ เพื่อจะได้กู้ครั้งต่อไป
- ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

7.3 ท่านคิดว่าสินเชื่อใดจากข้อ 7.1 มีความยืดหยุ่นในการชำระมากที่สุด(สามารถผ่อนการชำระคืนได้ง่าย)

- 1) ประนีประนอมมากที่สุด คือ.....
- 2) ประนีประนอมปานกลาง คือ.....
- 3) ประนีประนอมน้อยที่สุด คือ.....

7.4 ท่านคิดว่าสินเชื่อจากแหล่งใดใน ข้อ 7.1 ที่มีการเร่งรัดการชำระหนี้อย่างเคร่งครัด

- 1) เคร่งครัดมากที่สุด คือ.....
- 2) เคร่งครัดปานกลาง คือ.....
- 3) เคร่งครัดน้อยที่สุด คือ.....

7.5 ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ที่รัฐฯ ปล่อยสินเชื่อแก่เกษตรกรและผู้ยากจนเพื่ออะไร

- ☐ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน
- ☐ เพื่อส่งเสริม/สนับสนุนการสร้างรายได้
- ☐ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ
- ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

7.6 ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ของกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (เพื่อไถ่ถอนที่ดิน) ปลดปล่อยสินเชื่อแก่เกษตรกรและผู้ยากจนเพื่ออะไร

- ☐ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน
- ☐ เพื่อส่งเสริม/สนับสนุนการสร้างรายได้
- ☐ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ
- ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

7.7 ท่านคิดว่ากองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน(เพื่อไถ่ถอนที่ดิน) เป็นหน้าที่ของรัฐฯที่ จะต้องให้ความช่วยเหลือ

- ☐ ใช่
- ☐ ไม่แน่ใจ
- ☐ ไม่ใช่

7.8 ท่านคิดว่ากองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน(เพื่อไถ่ถอนที่ดิน) มีเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาเกษตรกรทุกคน

- ☐ เพียงพอ
- ☐ ไม่เพียงพอ
- ☐ อื่นๆ(ระบุ).....

7.9 ท่านคิดว่าจะสามารถชำระหนี้สินจากเงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (เพื่อไถ่ถอนที่ดิน) ได้ทันตามเวลาที่กำหนด

- ☐ ได้แน่นอน
- ☐ ได้
- ☐ ไม่แน่ใจ
- ☐ ไม่ได้
- ☐ ไม่ได้แน่นอน
- ☐ ครบกำหนดสัญญาแล้ว

7.10 ท่านคิดว่าจะแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (เพื่อไถ่ถอนที่ดิน) ของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

7.11 เจ้าหน้าที่ ร.ก.ส. เคยมาตรวจเยี่ยมท่านบ้างหรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย มาตรวจเยี่ยมเฉลี่ย.....ครั้งต่อปี

หมวดที่ 8 การประสบปัญหาด้านต่างๆของเกษตรกร

ปัญหา	ไม่มี	มี	ระดับความรุนแรงของปัญหา		
			มาก	ปานกลาง	น้อย
8.1 ด้านการผลิต					
1. ขาดแคลนน้ำ					
2. ฝนแล้ง					
3. น้ำท่วม					
4. ปัญหาที่ดิน(ระบุ).....					
5.สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย(ระบุ).....					
6. อื่นๆ.....					
8.2 ด้านการตลาด					
1. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง					
2. ผลผลิตราคาตกต่ำ					
3. อื่นๆ.....					

หมวดที่ 9 ความต้องการให้ช่วยเหลือ ด้านต่างๆของเกษตรกร

ความต้องการให้ช่วยเหลือ	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ		
			มาก	ปานกลาง	น้อย
9.1 ด้านการผลิต					
1. ท่านต้องการให้ราคาปัจจัยการผลิตต่ำลง					
2. ต้องการเลี้ยงโค					
3. ท่านต้องการเลี้ยงสัตว์.....					
4.ท่านต้องการปลูกพืช.....					
5. ท่านต้องการพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่					
6.ท่านต้องการชลประทานเพื่อการเกษตร					
7. อื่นๆ(ระบุ).....					
9.2 ด้านการตลาด					
1. ท่านต้องการให้มีการประกันราคาพืชผล					
2. ท่านต้องการให้มีการรับจำนำพืชผล					
3. ท่านต้องการให้มีการจัดหาตลาดรองรับพืชผล					
4. อื่นๆ(ระบุ).....					
9.3ด้านการครองชีพ					
1. ท่านต้องการให้รัฐจัดหาสินค้ามาไว้					
2. ท่านต้องการให้รัฐจัดสร้าง/ซ่อมแซมถนน					
3. ท่านต้องการให้รัฐจัดอบรมด้านวิชาชีพ					
4. ท่านต้องการให้รัฐสร้างศูนย์รับเลี้ยงเด็กอ่อน					
5. อื่นๆ(ระบุ).....					

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์จากคอมพิวเตอร์

การประมาณค่า **Logistic Regression** จากโปรแกรม **Eview****แบบจำลองที่ 1**

Dependent Variable: Y

Method: ML - Binary Logit (Quadratic hill climbing)

Date: 03/04/08 Time: 13:53

Sample: 1 1144

Included observations: 1094

Excluded observations: 50

Convergence achieved after 10 iterations

Covariance matrix computed using second derivatives

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	2.133281	0.506793	4.209369	0.0000
D1	-0.109306	0.305085	-0.358280	0.7201
AGINC_TINC	-0.460694	0.206865	-2.227025	0.0259
COLL	1.70E-07	1.29E-07	1.313360	0.1891
NOD	-0.310469	0.058362	-5.319740	0.0000
FPFR	-0.103796	0.037013	-2.804312	0.0050
D2	-0.202019	0.129422	-1.560935	0.1185
TOD	-0.070414	0.036017	-1.955011	0.0506
VOD	-4.55E-07	5.77E-07	-0.788701	0.4303
Mean dependent var	0.553016	S.D. dependent var		0.497409
S.E. of regression	0.486121	Akaike info criterion		1.339282
Sum squared resid	256.4003	Schwarz criterion		1.380396
Log likelihood	-723.5873	Hannan-Quinn criter.		1.354840
Restr. log likelihood	-752.1415	Avg. log likelihood		-0.661414
LR statistic (8 df)	57.10845	McFadden R-squared		0.037964
Probability(LR stat)	1.72E-09			
Obs with Dep=0	489	Total obs		1094
Obs with Dep=1	605			

แบบจำลองที่ 2

Dependent Variable: Y

Method: ML - Binary Logit (Quadratic hill climbing)

Date: 04/03/08 Time: 16:27

Sample: 1 1144

Included observations: 1098

Excluded observations: 46

Convergence achieved after 4 iterations

Covariance matrix computed using second derivatives

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	2.0697	0.4132	5.0091	0.0000
AGINC_TINC	-0.4447	0.2052	-2.1674	0.0302
NOD	-0.3180	0.0576	-5.5182	0.0000
FPFR	-0.1180	0.0362	-3.2561	0.0011
TOD	-0.0806	0.0351	-2.2957	0.0217
Mean dependent var	0.5537	S.D. dependent var		0.4973
S.E. of regression	0.4859	Akaike info criterion		1.3347
Sum squared resid	258.0777	Schwarz criterion		1.3575
Log likelihood	-727.7714	Hannan-Quinn criter.		1.3434
Restr. log likelihood	4.7227	Avg. log likelihood		-0.6628
LR statistic (4 df)	53.9027	McFadden R-squared		0.0357
Probability(LR stat)		0.0000		
Obs with Dep=0	490	Total obs		1098
Obs with Dep=1	608			

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล

นางสาวนารี แพทย์รังษี

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524

สถานที่เกิด

จังหวัดจันทบุรี

ประวัติการศึกษา

1) วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)
ปี 2546 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน

1) ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตุลาคม 2549 –
ธันวาคม 2550 (โครงการศึกษาการพัฒนาและ
ฟื้นฟูอาชีพลูกหนี้กองทุนหมุนเวียน)
2) ผู้ช่วยนักวิจัยและเลขาโครงการ ศูนย์วิจัย
เศรษฐศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พฤศจิกายน 2550 –
มีนาคม 2551 (โครงการศึกษาความเป็นไปได้
ในการสร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อนำร่องการ
ส่งเสริมการผลิตผลไม้คุณภาพเพื่อการส่งออก)